

БҮГДЭ АРАДАЙ СОНИН

1997
ИЮЛИН
22

Зунай һүүл
улаагшан хонин
нарын
17
гарагай 3
ВТОРНИК
№ 136 (19727)
Газетын сэн хэлсээтэ

1921 оной
декабриин
21-һээ гарана

Бүгэдэ арадай сонин

ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ХҮДЭЛМЭРИЙН ДОЛООН ХОНОГ

Республикын удха шанартай хэмжээ ябуулганууд
Буряад Республикын Правительствын зүблөөн -
июлин 22
Буряад Республикын Арадай Хуралай ээлжээтэбшэ
сессии - **июлин 22**
Ухибүүдэй элүүржүүлгын лагерьнуудай спартакиада -
июлин 21-25
Туршалга хэдэг агрономуудай республикын нуралсал
июлин 21-августын 1
Баргажанай хүүгэдэй байшанай 50 жэлдэ зорюулагданан
хэмжээ ябуулганууд - **июлин 25**
Республикын Правительствын Түрүүлэгшын
нэгдэх орлогшо В.К.Агалов
Мүнгэ номололгын (инвестици оруулха) конкурс
үнгэргэхын талаар комиссийн зүблөөн
Архийн продукция үйлдэбэрлэхэ ба худалдаха талаар
албан хоорондын комиссийн зүблөөн
Буряад Республикын налог татабаринин кодексдо орохо
газарай налог татаха гурим зохёолго.
Байгал нуурые хамгаалха талаар үргэн хэмжээнэй
федеральна программын хэмжээ ябуулгануудые 1998 ондо
мүнгөөр тэдхэхэ эрилтэнүүдые хаража үзэлгэ
Буряад Республикын Правительствын
Түрүүлэгшын орлогшо:
А.М.Жильцов.
Налог түлээдэггүй томо предпритинуудай ажаалаар
суглаан
"Бикомбанкын" пластик-хатанануудые нэбтэрүүлхэ
гурим тухай суглаан - **июлин 24**
1998 оной федеральна бюджетдэй проектдэ Буряад
Республикын талаһаа орохо дурадалнуудые бэлдэлгээр
суглаан.
Республикын хото ба районуудай өөһэдүн хүтэлбэрийн
захиргаануудай экономика татагуудай түлөөлэгшэдэй
семинар-нуралсал.
Экономика харилсаанай "Росси-Хитад" гэжэ
комиссийн үзэмжэдэ табигдаха мүнгэ номололгын томо

проектнуудые бэлдэлгэ.
"Байкалгео" нэгдэлэй акцинуудые худалдаха мүнгэнэй
аукцион - **июлин 24**
Нимаева А.Ч.
Убэлэй эрхэ байдалда бэлдэхэ талаар соёлой эмхи
зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй суглаан - **июлин 23**
Хяагтын, Бэшүүрэй ба Мухар-Шэбэрэй районуудта
үхибүүдэй зунай ажалай ба амаралтын лагерьнуудай
харалга.
Туризмтын ба мүнгэ номололгын "Эрхүү-Байгал"
акционернз бүлгэмтэй харилсаа холбооной хэлсээ бэлдэлгэ.
Байгалай хүүгэдэй уласхоорондын шатарай фестивальда
бэлдэлгэ.
Бруцеллез үбшэниие нэргылхэ талаар Буряад
Республикадахи гүрэнэй санитарна ба үбшэн тахалай
талаар хиналтын Түбэй ба республикын мал эмшэлгын
албанай хамтын суглаан.
Табалаев А.П.
Түлишэ ба нефтийн зүйлүүдые хангаха эмхинүүдые
шэлэлгын республикын конкурсдо хабаадалга - **июлин 21**
Дулаанай ба зайн галай элшэ хүсэ гамнаха талаар
республикын комиссийн зүблөөн - **июлин 23**.
Республикын геологийн албанай ветерануудай соведэй
зүблөөн - **июлин 22**.
Зүүн Саяанай алтанай уурхайнуудта мүнгэ
номололгодтой зүблөөн.
Семёнов Б.Ц.
Техникын хэрэгсэлнүүдээр хангаха талаар
предпритинуудай хоорондо конкурс эмхидхэлгэ.
Таряа хадагалдаг предпритинуудай шэнэ ургаса абахата
бэлэн байһыень шалгалга.
Россин мүнгэ номололгын жасын үзэмжэдэ табигдаха
эдэ хоол болбосоруулгын предпритинуудай бизнес-
түсбүүдые бэлдэлгэ.

Буряад Республикын Президентын ба
Правительствын хэблэлэй албан.

Һүүлэй мэдээсэлиүүд

ҮБНЭН ӨӨДТЭЙ АБТААГҮЙ

Һаяхан Республикын хүдөө ажахын болон эдээ хоолой
министерствын газар таряан ажалай татагта хонходожо,
аймагуудай ажахынуудта үнгэрхэн арбаад үдэр соо хэр ехэ
үбнэн абтаба хаб гэжэ һонирхоходомнай бираггүйхэн мэдээсэл
дуудлаба.

Ушарын юуб гэхэдэ, һүүлэй үедэ ороһон хура бороогой
һаатуулхын хажуугаар, трактор машинануудай шэнгэн түлишэ,
тоһодолгын хэрэгсэл (ГСМ) олонхи ажахынуудта үгы байгаад,
илангаяа һүүлэй үнгэрхэн долоон хоногто мүртэй үбнэн сабшагдаа,
хуряагдаагүй. Һаял июлийн 17-18-һаа хойшо олонхи аймагуудай
ажаһынууд шэнгэн түлишэ абажа эхилээ, иигэһээр үбнэ
хуряалгын хүдэлмэри эршэдээ орохо, жэгдэрэн ябаха ёһотой
гэжэ министерствын ахамад мэргэжэлтэ П.Г.Мазур хэлээ.

Үбнэндөө хүсэд ороогүй байгаад, мүнөөнһөө иимэ байдалда
орожо байһан ажахынууд саашадаа хайшан гэжэ энэ хүдэлмэрээ
дүүргэхэ гээшэб гэжэ һанаан зобохоор. Шэнгэн түлишэ,
тоһодолгын хэрэгсэл үгы бэшэ, республикын, аймагуудайшые
нефтебазануудта би. Гансал урид абаһан түлишынгөө түлөө
мүнгыень түлөөгүдэнь ГСМ дахин үгэдэггүй болонхой ха юм.
Гайтайл саг ерээ даа.

М.НАМЖИЛОВ.

УРГАСАЯА ХАРУУНАЛНА

Зунай тэн багаар огородой эдээнэй түлэг ургажа, эдээшэжэ
байхада эндэ хүдэлдэг зоной хэхэ хүдэлмэри бүришые ехэ
болон. Ааяма халуун үдэрнүүдтэ овошой ургамалнуудые ходо
һайса уһалхаһаа гадна, буртаг ногоонь түүжэ хаяха, элдэб
хорхой шумууллаа хамгаалха хэрэгтэй. Илангаяа аяар 300 гаран
гектарта огородой эдэб ургамалнуудые тарихан Загарайн
аймагай Үнэгтэйн совхозой огородшошто ёһотойл халуун ажалай
хаһа оронхой. Эндэ дүршэлтэй бэрхэ эмхидхэлшэ
Л.И.Спиридоновагай хүтэлбэри доро хэдэн звенонууд 100 гаран
огородшо үдэр бүхэндэ таряалан дээрээ туха сүлөөгүйл хүдэлнэ.
Гансашые ехэшүүл бэшэ, зунай амаралтада байһан һурагшад
эжынэр, эгэшэнэртээ хамһалсажа, бүхэли үдэртөө хээрэ
хүдэлэлсэнэ.

Л.ВИЛЬМОВА.

НАЙДАЛ БИИ

Одоол мүнөө жэлдэ адууһа малай эдихэ юмээр бараг хайн
байха аабзабди гэжэ һанагдана.

Ушарын юуб гэхэдэ, үнгэрхэн хабарай тарилга муу бэшээр
хэгдэжэ, 800 гектарта обёос, горитой газарта гэжээлэй
ургамалнууд таригдаад, мүнөө ургасань яһала һайнаар ургажа
байна. Сабшалангай ногооншые муу бэшэ.

Имагтал эдэ бүгэдээ саг соонь хуряжа абаха ёһотойбди.
Мүнөө манай механизаторнууд Пётр Сикорский, Доржо Очиров,
Сергей Белкин, Этигэл Будаев болон бусад трактор,
машинануудаа заһабарилаад, булта үбнэндөө орожо байна. Ойрын
үдэрнүүдһээ түрүүшын һуринүүд бодожо эхилхэнь.

Манай совхозой гол һалбари - мал ажал болон. Бүхыдөө 900
гаран үхэртэй, 570 гаран адуутайбди. Тиймэһээ адууһа малдаа
үбэлэй үедэ хүрэхэ үбнэ тэжээл нөөсөлжэ абаха хэрэгтэ гол
анхарал хандуулагдана.

Г.ДАШИЕВ,

Яруунын аймагай Целиннэ совхозой директор.

ИВАЛГЫН ДАСАНДА СУГЛААН БОЛОБО

Июлийн 16-да Ивалгын дасанай Согшон сүмэдэ урда
тээнэ огто сонсохогоогүй байһан аад, түргэн шууд
зарлагдаһан суглаан болобо. Энэ суглаа татаха үүсхэл Эгэтын
дасанай шэрээтэ Доржо лама, Асагадай дасанай түлөөлэгшэ
Туваан-Доржо лама, Улаан-Удын ЗММК-гай "Дхарма"
нэгдэлэй түрүүлэгшэ Нимажап лама гаргаһан байна.

Ивалгын, Агын, Сүүгэлэй, Хэжэнгын, Чисаанын, Гэгээ-
тэйн, Мөөрөөшын, Бургалтайн, Санагын, Хэрэнэй, Хойморой,
Санкт-Петербургын дасанай шэрээтэнэр энэ суглаанда
урилгатайшые һаа, ерээгүй. Улаан-Удын "Замбала" нэгдэл-
һээше түлөөлэгшэ үгы байгаа.

Хамба-лама Дамба Аюшеев энэ үедэ Шри-Ланка, тэндэхи
буддын шажантай урилгаар ошонхой. Дид-хамба Данзан-
Хайбзун. Заншалта Сангхын ревизионно комиссийн түрүү-

лэгшэ Чимид-Доржо лама гэшэд энэ суглаанда мүн лэ
байбагүй.

Сангхын түрүүлэгшын, бусад дид-хамбанарай, олонхи шэрээ-
тэнэрэй үгы байбашые, энэ суглаан өөрыгөө Заншалта
Сангхын Хурал гэжэ сонсохо-
һон байна. Хурал хадаа табан
жэл соо нэгэ удаа үнгэргэгдэдэг
Сугандынуудай хоорондо
Сангхын дээдэ зургаан болодог
юм. Уставай ёһоор Хуралай
гэшүүдэй 4-нэй 3 хубийн
хабаадаһан ушарта суглаан
хуулита эрхэтэй болодог. Харин
мүнөөхи суглаанда олонхи
шэрээтэнэрэй үгы байбашые,
Хурал болохо эрхэтэй гэжэ
шиидхэгдэбэ.

Тийхэдэ Хуралые, Уставай
ёһоор, хамба лама зарлаха
эрхэтэй юм. Үгышые һаа,
Хуралай 10 процент гэшүүдэй
эрилтээр хамба лама Хурал
зарлаха уялгатай болодог.

Тийн түрүүшын асуудалаар

Н.БАДМАРИНЧИНОВ.

РОССИН ЗАНШАЛТА БУДДЫН ШАЖАНАЙ САНГХЫН ЭЭЛЖЭЭТЭБЭШЭ ХУРАЛАЙ КОММЮНИКЕ

Июлийн 16-да Ивалгын дасанда Россин Заншалта
Буддын шажанай Сангхын ээлжээтэбшэ Хурал
болобо. Буряадай дасануудай 11 шэрээтэнэр,
буддын шажанай нэгдэлнүүдэй 10
хүтэлбэрилэгшэд, хүзэгшэ олонийтын түлөөлэгшэд
Хуралда хабаадаа.

Ном суртаалай эрилтэнүүдые хазагайруулһан,
Россин Заншалта Буддын шажанай Сангхын
Уставай дүримүүдые эбдэһэн хойшололтоной
һандаралта үйлэ ябадалнуудые гаргаһанай түлөө
Россин Заншалта Буддын шажанай Сангхын
ээлжээтэбшэ Хурал Дамба Аюшеевые хамба ламын
(Россин Буддын шажанай толгойлогшын)
уялгануудһаа хаһан хуряанаа.

"Дхарма" сүмын шэрээтэ, мүн Улаан-Удын адли
нэрэтэй буддын шажанай нэгдэлэй түрүүлэгшэ
Нимажап Илюхинов хамба ламын уялгануудые
гүйсэдхэгшөөр томилогдобо.

Россин Заншалта Буддын шажанай Сангхын

Уставай 3.16.15 статьятай зохилдуулан, ээлжээтэ-
бшэ Суганды (Хурал) байгша оной августын 15-да
зарлаха гэжэ ээлжээтэбшэ Хурал тогтоогоо.
Сугандын делегадуудай түлөөлэгшын нормо -
жиндагууд, хүзэгтэнэй тоотой зохилдуулан, дасан
бүхэнһөө 5-6 хүн - тодорхойлогдобо. Лама
санартанһаа гадна хүзэгтэнэй бүлгэмүүдэй
түлөөлэгшэд делегадуудаар һунгагдаха аргатай.

Суганды зарлажа үнгэргэхын тула Н.Илюхинов
түрүүтэй комисси байгуулагдажа, санартан Эши-
Нима Намжилов, Даша-Цырен Реторов, Доржо
Цыденов, Туваан-Доржо Цымпилов бүридэлдэнь
ороо.

Россин Заншалта Буддын шажанай Сангхын
Уставта нэмэлтэ, хубилтануудые оруулха,
Сангхын хүтэлбэрилхы зургаануудые һунгаха
ушарнуудтай холбоотой асуудалнуудые ээлжээтэ
бэшэ Сугандын үзэмжэдэ оруулха гэжэ
шиидхэгдэбэ.

РОССИЙСКАЯ НАЦИОНАЛЬНАЯ ПРОГРАММА НАРОДНЫЙ ТЕЛЕФОН

ЛЕТНЯЯ СКИДКА
С 1 ИЮЛЯ на установку
телефона по ДОГОВОРУ
телефонного займа.

700 \$
прежняя
стоимость

450 \$
стоимость со
скидкой

Городская телефонная сеть (ГТС) приглашает жителей
центральной части Советского района, 1 квартала
Железнодорожного района для заключения
ДОГОВОРА телефонного займа по адресу: ул.
Жуковского, 1, ГТС, тел. 6-15-11.

ОЛОНОЙ ХЭРЭГТЭ ҮГТЭНЭН АЖАБАЙДАЛАЙ ХЭШЭЭЛНҮҮД

Республикын мэдээж нийтийн болон политическэ ажал ябуулагша, дайнай, ажалай ветеран Даши-Нима Тыжебрович Раднаев үнгэрэн жэлнүүд тухайгаа хоёр хэһэгхээ бүридэһэн нонин ном толилууба. Энэ ном, юрын ярянай хэлээр, зарим газартаа уран гоёр найруулжа бэшгэдэһэн, уншахада ехэ бэлэн, хүнгэншье.

Авторай ажалай харгы зүблэлтэ ороной, совет арадай хүнгэн бэшэ үйлэ хэрэгүүдтэй таһаршагүй холбоотой байһан ушарһаа орон, республика соохи нийтын, политическэ ажабайдал эли тодоор зураглагдана:

"Би олон яһатанһаа бүридэһэн агуухэ СССР гүрэнтэй сасуул хүм, - гэжэ автор бэшээнэ. - СССР гүрэнэй тогтолго, саананхи хүгжэлтэ, хандаралга минии хараһаар байтар болоо юм. Компартийн зэргэдэ табин жэл соо ябанаб. Мүнөө сагай арадтаа урбагшад СССР гүрэнине унагаагаад, алдар солодо ороһон компартиие хорёод, ороноо гадаадын оронуудта дудьданги болгожо, арадаа үгырүүлжэ байна. Юун боложо байһые юрын хүнэй ойлгохонь хүшэр".

Даши-Нима Тыжебрович энэ дэлхэй дээрэ хүдөө минин шоройдожо ябаагүй, арадтаа үнэн сэхээр алба хэхэ гэжэ оролдоо, һайн аша үрэтэйгөөр хүдэлөө. Тиин наһанайгаа амаралтада гараад байхадаа, сүлөө сагаа зүбөөр хэрэглэжэ, энээхэн ном бэшэжэ, хэблэлхэ гаргаба. Даши-Нима хүбүүн 1922 оной нохой жэлдэ Баргажанай аймагай Онёо голой зүүн талада оршоодог Сэлир гэжэ нютагта түрэнэн. Түрэнэн үдэрын хаанашье гэршэлэгдээгүй. Аханууд, эгшэнь үбэлэй шэмэрүүн, саһатай, халхитай ехэ хүйтэн үдэр байһан гэлсэдэг хэн, тиин паспортаа абахадаа декабриин 20-до гэжэ бэшүүлхэн. Мүнөө жэлэй декабрь нарада Даши-Нима Тыжебрович 75 наһатай болохо. Элиисгүүдэнь Байгал шадарай Сагаан талада һуудаг байһан аад, 1862 оной үбэл ехээр газарай хүдэлхэдэ, Баргажан руу нүүжэ, Онёогой эрьдэе нютагжаан түүхэтэй. Ерүүл зондо эндэ түбхинэхэ гэшэ бэлэн бэшэ байгаа. Нүүжэ ерэнэн буряад хүнүүд газар абахын түлөө хэрээһэ зүүжэ, христиан шаһанда орохо ёһотой гэгдэдэг байгаа. Харин Андани Тыжебр (Даши-Нимын үбгэ эсэгэ), тэрэнэй һамган Хатухай хэрээһэ зүүжэ үгөөгүй. Байгал шадар газарай хүдэлхэдэ минии уг гарбалтан баһа Хурамхаан нүүжэ ошоһон гэдэг. Газар абахын түлөө хэрээһэ зүүжэ, ород нэрэтэйнууд болоһон байгаа. 1930-аад онууд манай түүхэдэ ехэ орёо жэлнүүд гэгдэдэг ааб даа. Хүдөөдэ хамтын ажахынууд олошоржо, хотонуудта олон мянган завод, фабриканууд, барилганууд бии боложо, соёл культурын үргэн дэлсэтэйгээр хүгжэжэ байһан үе. Нүгөө талаһаа, олон хүнүүд ангиин дайсад, хулаагууд, урбагшад гүүлээд түрмэ шорондо хаагдадаг болоод байгаа гээд, заахан байгаашье

һаа, боложо байһан үйлэ хэрэгүүдэ хадуужа абадагаа автор ном соогоо бэшээнэ. Энэ үедэ хото хүдөөнүүдтэ эхин, дунда, дунда бэшэ хургуулинууд нээгдэжэ, үгытэй шадалтай айлай үхибүүд ном үзэхэ аргатай болоһон юм. Тэдэнэй тоодо Баян-Голдо 7 класстай хургуули нээгдэжэ, тэндэ Даши-Нима хүбүүн ном үзэхэ эхилээ хэн. Үхибүүдхэ гадна, наһатайшуул баһа ном үзэхэ дуратайнууд агша хэн. Тэдэндэ үдэшин хургуулинууд эмхидхэгдэжэ, урдань хураха аргагүй байһан зон хурадаг хэн. Гараашье табижа, хоёрые хоёрто үржүүлжэ шадахань, ном уншажа хурахань хэрэгтэй гэжэ һанадаг ааб даа. Бишье 30-аад онуудта Хурамхаанай хургуулида багшалжа байхадаа, культурмеецээр хүдэлжэ, үдэшэндөө наһатайшуулые хургагша хэм. Зүблэлтэ засагай үедэ манай орондо үзэг мэдэхгүй хүнүүд үгы болоо хэмнай. Мүнөөнэй демокрадуудбди гэжэ бээ нэрлэдэг удамаршануудай "ашаар" хургуулинууд хаагдаха туйдаа хүрэхэ, багшанууд хэды һара соо салингаа абахагүй, доройтоһон байдалда орожо, олон үхибүүд хургуулиа хаяад, зайгуултажа, гуйраншалжа ябана. Даши-Нима Баян-Голдо 7 классай хургуули дүүргээд, Баргажан городто 8-дахи класста хуража байтараа, эдихэ хоол, үмдэхэ хубсаһа комортой, байха байрагүй дээрэнхэ хургуулиһаа болихо баатай болоһон юм. Һүүдэ ехэ болоһон хойноо дунда хургуулиа экстернээр дүүргэжэ хэм гэжэ автор хөөрэнэ. Тиигэжэ 16-тай Даши-Нима райпотребсоюзда статистигаар орожо, ажалайнгаа намтар эхилхэн, байтараа бухгалтераар дэбжүүлэгдэн юм.

Һая оромоо оложо, ажалай дардам харгыда ороод байтарнь, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайн эхилжэ, 20 наһатай Даши-Нима сэрэгэй албанда мордолой. Дайнай харгыгаар Забайкалһаа эхилээд, СССР-эй баруун оронууд, Болгари, Польшо, Югослави, Румыни, Венгри, Австри мэтэн Европын оронууд хүрэтэр ябажа, тэдэнэй дэбисхэр дээрэнхэ фашист алууршадые үдэлсэһэн юм. Сэрэгтэ ябахадаа, алдар сууда ороһон полководец И.С.Коновой, Р.Я.Малиновскиин, Ф.И.Толбухиной частынуудай бүридэлдэ ябаһан, элдэбын яһатанай хүнүүдээр хамта дайлааһан, тэдэнэй тоодо нютагайнгаа хүн, депогой машинистын туналагша А.Т. Драгантай уулзаһан, тэрэ хүнэй баатаршалга гаргаһан тухай автор һонихоноор бэшээнэ. Дайнай үни дүүрэнхэн хойно болоһон һонин уулзалга тухай Даши-Нима Тыжебрович хөөрэнэ. Нэгэтэ тэрэ Баруун Украинын "Трускавец" гэжэ нэрэтэй санаторидо байхадаа, дайнда хамта ябаһан, мүнөө академик, Москвагай авиационно институтдай ректор, Россин "Знание" бүлгэмэй дарга И.Ф.Образовтой уулзаһаба. Һүүдэнь Иван Филиппович бүлэг эрдэмтэдтэй сугтаа манай

республика ерэхэ, авиазаводой, Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой коллективүүдтэй уулзалга хэжэ, олон газарта лекцинүүдые уншажа, зоние һонирхуулан юм.

Дайгаа дүүргэжэ, даагааа Һүүдээд, нютагаа бусахадань, партиин райком СССР-эй бэлэдхэлэй аймаг соохи түлөөлэгшын орлогшоор зууршалагдаба. Тэндэ хүдэлжэ байтарнь, Эрхүүгэй партийна хургуулида эльгээһэн юм. Номоо үзэхэһөө гадна Эрхүүдэ болодог партино-нийтын ажал ябуулануудта эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг тухайгаа автор бэшээнэ.

Хургуулиа улаан дипломтойгоор дүүргээд, партиин Хурамхаанай райкомой кадрнуудай талаар даргаар томилогдоно. Уданшьегүй нэгдэхэ секретаряар хунгагаһан байна. Аймагай арадай ажахын гол халбарин хүдөө ажахы хадань түбхын түрүүн колхоз, совхозуудаа бэрхэ ударидагшануудаар толгойлуулжа, бусад кадрнуудые шэлэн оложо, зүбөөр хубаарилан табижа, ажалдаа түрүү онол аргануудые хэрэглэжэ, малшад, хонишодой дунда ойлгууламжын хүдэлмэри, социалист мурьсөө үргэн дэлсэтэйгээр эмхидхэжэ, тэдэниие үдэр бүриин хэрэглэмжын эд зөөрээр хангажа шадаһанай ашаар нютагай экономика түргэн болзор соо дээшэлээ. Даши-Нима Раднаев колхоз, совхозуудаар ходо ябажа, хүн зоной байдал хуудалаар һонирхожо, зохио хэмжээнүүдые абадаг байгаа.

Раднаев шадар эмхидхэгшэ, бэрхэ ударидагша байһанаа харуулаа. Хэрбээ 1953 ондо аймаг соо оройдоо 20 мянган толгой хонид бии байгаа һаа, 1958 ондо, 5 жэлэй хутасаа соо, 150 мянганда хүрэтэрөө олошороо. Эбэртэ бодо малай тоо толгой мүн лэ олон болоо. Хадаһаа урдадаг Хурамхаан-горхон дээрэ электростанци баригдажа, бүхы ажахынууд, холын заимканууд зайн галтай боложо, болбосон түхэлтэй болобо. Улаан-Үдэһөө Хурамхаан хүрэтэр шэнэ харгы баригдаа. 1956 ондо Эрхүүгэй 2 жэлэй партийна хургуулин 4 жэлэй болоходонь, Раднаев тэрэ хургуулида дахин ошоһон юм. Харин эндэ удаан хураагүй байтарнь, партиин обком Раднаевые һөөргөнэ бусаагаад, Яруунын аймагта райкомой нэгдэхэ секретаряар эльгээбэ. Эндэ олон бэрхэ хүнүүдээр хүдэлхэнөө автор дурсана. Тэдэнэй тоодо Е.Г.Таряшинов, Ц.Д.Ж.Жалсанов, Ж.Д.Сампилов, С.Л.Козлов, Б.И.Николаев, Б.Д.Ангархаев, С.Е.Фомин болон бусад. Яруунада удаан байгаагүй, ушарын гэхэдэ, Н.С.Хрущёв хирэ-хирэ болоод лэ туха туйгүй элдэбын хубилалтануудые үүдхэжэ, хүтэлбэрлхы ажалда байһан хүнүүд нэгэ газартаа удаан хүдэлхэе болёод, үргэлжэ нүүдэг болобо. Ээлжээтэ хубилалтын ёһоор Ярууна, Хэжэнгэ, Хорин аймагууд нэгэ управленидэ хабаадуулагдаба. Управлениин дэргэдэ парторг

бии болгогдоо. 1962 ондо Раднаевые партиин обкомдо урижа асараад, түрүүн эмхидхэлэй таһагай толгойлогшоор баталаад, нэгэ хэды болоһон хойно обкомой секретаряар хунгаба. Энэ үедэ болоһон нэгэ ушар дурдая. Бурядай элитэ политическэ ажаябуулагша, манай республикын автономиин тогтолгодо габыятай байһан, Монголой арадай республикын үндэһэн Хуулине зохиолсоһон, КУТВ-ын профессор байтараа, 1937 ондо хамалганда ошоһон Элбэг-Доржи Ринчиногой нэрые сагааруулын хэрэгтэ Даши-Нима Раднаев үүсхэл гаргаа. Республикын зарим ударидагшадтай, эрдэмтэдэй буруушаажа байгаашье һаань, үнэн баримтануудай үндэһөөр Э.Д.Ринчиногой нэрые сагааруулжа шадаһан юм.

Обкомой зарим хүтэлбэрлэгшэдтэй арасалдаатай болоһон дээрэнхэ обкомһоо болёод, республикын статуправлениин дарга болгогдоо хэм гэжэ автор дурсана. Энэ ажал ехэ һонигүй, ганса тоонууд-тоонууд гэжэ түрүүн дээрээ һанагдажа болоо. Үнэндээрээ тиимэбэшэ. Тоонуудые согсолго зүбөөр шэнжэлхэдэ, республикын ажахын, социальн-соёлой халбаринуудай хүгжэлтын ябаса аржытар харуулагдаа. Раднаевай хүдэлхэ үедэ статистикын суглуулбари хоёр дахин хэблэгдэ хэн.

1975 ондо Даши-Нима Раднаев Республикын түсэблэгын комитетэй түрүүлэгшээр томилогдожо, Верховно Советэй депутатаар хунгагдажа, правительствын гэшүүн болоо. Нэгэ хэды болоод, правительствын түрүүлэгшын орлогшоор баталагдаа хэн. Тэндэ 10 жэлэй турша соо хүдэлмэрлэхэ зуураа арадай ажахын, барилгын, социальн хүгжэлтые түсэблэхэ талаар амаргүй ехэ ажал бүтээһэн байха. Мүнөөнэй демокрадууд гэжэ бээ тоологшод түсэб оройдоо хэрэггүй гээд, түсэблэгын комитетые, министерствэ-нүүдые усадхаад, ороноо зэрлиг капитализмын шэглэдэ орууланхай. Бидэ дээдэ хургуулида политэкономии үзэхэдөө, капитализмын экономика түсэбгүй байхадаа, оромоо алдажа (анархизм производства), үйлэбэрлүүд хаагдажа, хүнүүд газар хаягдана гэжэ ойлгогшо бэлэйбди. Тэрэ мэтын капитализмын обществын "амтые" бидэ мяха шуһаараа үзэжэ байна гэшэбди. Манай эндэ олон завод, фабриканууд хаагдажа, хүнүүд салин абахая болижо, юмэнэй сэн дээшэлжэ, зарим ажалша зоной үгыржэ, гуйраншалха тухандаа хүрөөд байһаниинь, бидэ хоёр нүдөөрөө харанабди.

С.ШАНЮШКИНА.

ЗҮҮН ЗҮГТЭ ХАБААТАЙ

"Mongolia-III" гэжэ нэрлэгдэн суглуулбари "XIX зуунай болон XX зуун жэлэй эхин үеын оронойнай монголшо эрдэмтэдэй архивуудһаа" гэлэн нэмэлтэ гаршагтайгаар Санкт-Петербургдахи "ФАРН" хэблэдэ барлагдаһан байха юм. Тус номые согсолон бүридхэн И.Кульчанек оролто үгэ бэшэ.

Россин эрдэмэй академииин дэргэдэхэ "Зүүн зүгтэ литература" гэлэн хэблэлэй фирмэ И.Комаровагай "Тибетское письмо" гэжэ ном хэблэбэ.

"Тайны тибетской медицины и восточных целителей" гэлэн хоёр ном, мүн "Индотибетская школа омоложения", "Школа женской красоты" болон "Сокровища тибетских монастырей" гэлэн номууд В.Востоковой зохиолануудай 5 ботиһоо бүридхэн суглуулбари боложо, Санкт-Петербургдахи "КАРО" хэблэдэ 50 мянган хэлэгээр хэблэгдэбэ.

"Би Г-Н" гэлэн хэблэлэй фирмэтэй хамтаржа, Ш.Надиравой "Цыденбал. 1984 год" гэлэн ном 5000 хэлэгээр барлаба.

Тинлэй багшын "Шаматка" гэжэ ном (англи хэлэнһээ оролто оршуулга) "Основы тибетской медитации" гэлэн нэмэлтэ гаршагтайгаар Санкт-Петербургын "Ясный свет" гэлэн хэблэлээр 5000 хэлэгтэйгээр гараба.

К.Балковай "Будда" гэлэн роман Эрхүүдэ, "Сибирь" сэтгүүлэй хэблэдэ "Письмена" гэлэн нүхэсэлэй хабаадалгатайгаар 5000 хэлэгээр барлагдаһан байна.

Т.АНДРЕЕВА.

Буряад Республикын Гүрэнэй оршуулгын албанда найхан суглаан боложо, "Буряад Республикын арадуудай хэлэнүүд тухай" Хуулийн ямарар бөөлүүлгэдэжэ байхан тухай асуудалыг зүбшэн хэлсэбэ.

Тиихэдээ "Буряад Республикын арадуудай хэлэнүүд тухай" Хуулийн бөөлүүлгын Гүрэнэй программын ямар гол зорилгонуудай хараалагдахан туша

орфографическа, терминологическа болон ономастическа бага комиссинууде эмхидхэн байгуулаха асуудал хэлсэгдээд, тэдэнэй бүридэлнүүд баталагдаа. Хэлэ бэшгэй эрдэмэй доктор Игнат Дмитриевич Буряев - орфографическа бага комиссийн түрүүлэгшээр, БИОН-ой хэлэ бэшгэ шэнжэлгын таһагай ахалагша эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэ, хэлэ бэшгэй эрдэмэй кандидат Любовь Дашинимаевна Бадмаева - тус комиссийн секретаряар, БГУ-гай обществоведениин кафедрин доцент, философиин эрдэмэй кандидат Содном Ширапович Бадмаев - терминологическа бага комиссийн түрүүлэгшээр, "Буряад үнэн" газетын р е д а к ц и и н

НЮТАГАЙ ТАТАСА

түрэнэй юм. 1930-аад онуудай хамалганда эсэгэй "шодарган" гэжэ гэмлэгдээд, хольн Хойто хизаарти сүлэгдэһэн байна. Тэндэһээ гэдэргээ бусаагүй. Ушын хэнзэ үлэһэн Сырен хүбүүн Дари эгэштэсэ үлдэхэ даарахы, зобохо тулхы хайса мэдэһэн даа... 13 наһатайдаһ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн эхилээд, эдирхэн үетэнөөрөө хамта колхозой бүхы ажалье ташарайгүйхэн, хүсэд хүдэржөөгүй бэе дээрээ даажса, дайнай дүрбэн жэслдэ, удаадахишые хүшэр жэслюүдтэ тэсэбэри ехэтэйгээр хүдэлжэ гариа.

1949 ондо Совет Армиин зэргэдэ албаад, 1952 он болотор уялгата албая дүүргээ. Түрэл шотагтаа бусаажса, наһанайнгаа амаралтада гаратараа мал ажалда хүдэлхэн байна. Шударгы бэрхэ ажалайнгаа түлөө хоёр медалуур шагнагданхай.

Хажуудаа орохо хүрмэ айлышьегүй наа, үеэһэнээ баряад, үбһэ хулһана сабшаажса, түлэ залһана бэлдэжэ, үбгэжсөөл туха сүлөөгүй байдаг. Тоонто шотагайны татаса иимэ шанга гэсцэл даа...

Г.САМБЯЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: С.Б.ХАПТАНОВ.

Авторай фото.

Түпхэнэй Хойморто Булан-Тала гэжэ нэртэй багахан нуури байдаг. Урдандаа эндэ "Восточные Саяны" колхозой хошой отара байрладаг бэлэй. Гэбшые дөлгүүрэй экономикын үе сагай шэрүүхэн амисхал эндэшые хүржэсээрэ. Ажыхын хошиһуурагы хэгдээд, эндэ нуури малшадай бүлэнүүд булта шахуу ойрын Хуурай-Хубаг нуурида зөөжэ ошоо һэн. Мүинөө үедэ гансахан гэрэй үрхэнөө бур-бурхан утаан гаралжа байхань харагдадаг. Энэ гэрэй эзэн Сырен Булутович Хаптанов мүн болоно. Сырен Булутович 1928 ондо

ҮНДЭНӨӨРНЬ ХҮГЖӨӨХЭ

тэдэниие бодотоор бэелүүлхын тула муртэй мүнгэ зөөрин номологдоогүй байхан тушаа Евдокия Будажаповна дэлгэрэнгээр тогтобо. Гүрэнэй программа бөөлүүлгын гол шэглэлнүүдые эрдэм ухаанай талаһаань үндэнэлхэ, эдэ бүгэдые хэнэй хэзээ хүсэдүүлхэ хараатай байхан тухай асуудалнуудта профессор Шагдаров гол анхаралаа хандуулаа.

Хэлэ бэшгэй эрдэмэй докторнууд: Буряадай Ниитын эрдэмэй институтай хэлэ бэшгэ шэнжэлгын таһагыг даагша И.Д.Буряев, Буряадай гүрэнэй университетэй буряад хэлэ болон литературынын кафедрин профессорнууд Н.Д.Доржиев, Ц.Д.Б. Будаев, БИОН-ой түүхын таһагай ахмад эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэ, түүхын эрдэмэй доктор Ш.Б.Чимитдоржиев, БГУ-гай обществоведениин кафедрин доцент, философиин эрдэмэй кандидат С.Ш.Бадмаев, республикын нурулсалал болон эрдэм ухаанай министр, педагогикын эрдэмэй доктор С.Д.Намсараев болон бусад түрэл хэлээ хүгжөөлгын шухала асуудалыг зүбшэн хэлсэгдээд эдэбхитэйгээр хабаадаһан байгаа.

Гүрэнэй оршуулгын албанай хүтэлбэрилэгшэ Б.М.Ж.Жигжитов албанайнгаа хүдэлмэрилэгшэдэй хэлэн хүдэлмэри тухай тоособо.

Удаань "Буряад Республикын арадуудай хэлэнүүд тухай" хуули бөөлүүлхэ талаар республикын Правительствын Комиссида

оршуулагша Мункожаб Аюшеевич Очиров - комиссийн секретаряар, ВСГАКИ-гай зүүн зүгэй арадуудай хэлэнүүдэй кафедрые даагша, хэлэ бэшгэй эрдэмэй доктор Людмила Владимировна Шулунова - ономастическа бага комиссийн түрүүлэгшээр, БГУ-гай буряад хэлэ болон литературынын кафедрин доцент, хэлэ бэшгэй эрдэмэй кандидат Дарима Дабяевна Санжина комиссийн секретаряар хунгадаа.

Суглаанай түгэсхэлдэ Буряад Республикын Правительствын Комиссийн байгша оной хоёрдохи хахадга бөөлүүлхэ хүдэлмэрин тусэб хараалагдаба.

Буряад Республикын Арадай Хуралай уласхоорондын ба нютагуудай харилсаа холбоной, үндэнэ яһанай асуудалнуудай талаар хороной түрүүлэгшын орлогшо, Арадай Хуралай депутат Д.Д.Сундарон, республикын Президентын дэргэдэхи олондо мэдээсэл тараадаг хэргэсэлүүдэй хороной түрүүлэгшын орлогшо Елаев, республикын Правительствын Аппарадай ахмад мэргэжэлтэ Н.Ч.Цыбенова болон бусад суглаанай хүдэлмэридэ хабаадаһан байгаа.

"Буряад Республикын арадуудай хэлэнүүд тухай" Хуули бөөлүүлхэ талаар республикын Правительствын Комиссийн түрүүлэгшын орлогшо, нурулсалал болон эрдэм ухаанай министр С.Д.Намсараев суглаае хүтэлбэ.

Б.М. ЖИГЖИТОВ.

спорт спорт спорт спорт спорт спорт спорт спорт спорт спорт спорт спорт спорт спорт спорт спорт

Футбол

НАЙНААР НААДАХА АРГАЯА БҮ АЛДЫТ!

Россин Федерацийн Зүүн Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зонодо наададаг командануудай дунда 14-15-дахи уулзалганууд үнгэргэгдэбэ. Мүрысөөнэй таблица хаража үзэхэдэ, зонын чемпион болохо эрмэлзэлтэй 5-6 команданууд довтолхы шэнжэтэй найн наада харуулба. Эндэ Томскын "Томь", Новосибирскын "Чкаловец", Хабаровскын СКА, Нижневартовскын "Самотлор-ХХI", Эрхүүгэй "Звезда", Назаровай "Виктория", Барнаулай "Динамо" командануудые нэн түрүүлэн нэрлэлтэй.

урагшаа гаранхай. Эдэнэр байгша ондо яһала найн бэлэдхэлтэй байһанаа харуулба. "Ангара", СКА, "Амур", "Океан" командануудые "бүдэрүүлжэ" үрдээд ябана. Түрүү нуури буялдажа яһанан нүгөөдэ командануудын баһал иимэрхүү байдалтай.

Үнгэргэгдөөд байһан 15 нааданда манай "Сэлэнгэ" хэр зэргэ тулалдажа ябанаб гэхэдэ, ханаһанда хүрбэггүй. "Сэлэнгын" футболистнууд ээлжээтэ уулзалгануудая үнгэргэхөөр бусад хото ошоходоо, диилдэшоод бусадаг болоххой. Гансал "Самотлорто" аймшаладаа, таһамын эзэдые 2:0 тоотойгоор илажа, футболдо

дуратайшуулые баясуулаа бэлэй. Зүгөөр энээнэй удаа Тобольскын "Иртыштэй" стадион дээрэнэ наадахадаа, таһамын эзэдтэ аяар 7:0 гэхэн тоотойгоор, шүүгдэһыень дуулахада, тийхэха, гэлыхээр байба.

Нааданай турнуудай түрүүлшын хахадай дүүрэтэр "Сэлэнгын" футболистнууд "Ангара", "Звезда" командануудтай уулзаха юм. Эндэл үнэн бээ эбэлжэ наадаха бээ гээд хүлээнэбди.

Уншагшадай анхаралда мүнөөдэрэй байдалаар мүрысөөнэй таблица толилогдоно.

Б.ЦЫРЕМПИЛОВ.

Table with 8 columns: №, Команданууд, Наадаа, Шүүгээ, Тэнсээ, Шүүгдээ, Бүмбэгэ, Очко. It lists 18 teams and their performance statistics.

ТОБШОХОНООР...

Олимпийн наадануудай чемпион Татьяна Гойщигой шанда хүртэхын түлөө хүнгэн атлетикээр уласхоорондын мүрысөөн Эрхүү хотын түбэй стадион дээрэ үнгэргэгдөө.

Манай республикын суглуулагдамал командаһаа Буряадай гүрэнэй университетэй оюутад Олег Комиссаров, Владимир Чебунин, Андрей Гнеушев, сэрэгэй алба хаагша Ирина Оканина, түмэр замай колледжын нурагша Дмитрий Карханин, Наталья Лападуш гэгшэд 400, 800, 1500, 5000 метрэй зайнуудта урилдахадаа, илалта туйлажа, суута спортсменкын шангуудта хүртэһэн байгаа.

Андрей Лаптев, Андрей Федотов, Татьяна Соболева, Дмитрий Замулин, Анастасия Телешева, Татьяна Алферова гэгшэд өөһэд өөһэдынгөө зүйлнүүдээр шангай нууринуудта гараба.

Сэрэгэй алба хаагша Ирина Оканина 1500 метрэй зайда 4 минута 16,4 секунда саг харуулжа, Россин спортын мастерай норматив дүүргээ.

Россин суглуулагдамал командын гэшүүд Сергей Федотов, Юрий Чижов, Наталья Соломинская, Анастасия Данчинова гэгшэд энэ мүрысөөндэ хабаадал, шэмэглэхэдээ болохо байгаа гэжэ ханагдана.

Боксоор эрэшүүлэй дунда Алас-Дурна зүгэй түрүү нуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Хабаровск хотодо болобо. Манай зонын зургаан область, хизаар болон республикын зуугаад боксер хабаадаһан байгаа.

Манай республикын командаһаа Буряадай хүдөө ажыхын академиин оюутан, спортын мастер Вадим Федяев нэгэдэхи дундууршаг шэнгүүртэ мүрысэхэдөө, бүхы уулзалгадаа илалта туйлажа, зонын чемпиной нэрэ зэргэдэ хүртөө. Спортын мастерта кандидатууд Бата-Мүнхэ Ванкеев, Михаил Лудупов, спортын мастер Александр Путинский гэгшэд хоёрдохи нууринуудые ээлжэ, Россин Федерацийн чемпионатта хабаадаха эрхэ олобо.

Ж.БАТОМУНКОВ.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Редактор А.А. АНГАРХАЕВ. РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: С.Д. РИНЧИНОВ (редакторай орлогшо), Г. Х. ДАШЕЕВА (редакторай орлогшо), Б.М.Ж. БАЛДАНОВ (харюусалгата секретарь), Р.Б. ГАРМАЕВ, Д.Д. СУНДАРОН (Буряад Республикын Арадай Хурал), таһагуудые даагша: Ц. Ц. ДОНДОГОЙ, С. Д. ОЧИРОВ, Т.В.САМБЯЛОВА, В.И.ПИНТАЕВ (хэблэлэй директор).

Манай адрес: 670000, Улаан-Үдэ, Каландаришвилиин үйлэс, 23, "Буряад үнэн" газтын редакци.

Газетгэ хэблэлэй 2 хууданан хэмжээтэй. Индекс 50901. Хэлэг 2363. Хэблэлдэ тушаагдаһан саг 17.00.

"Республиканска типографи" гэхэн АО-до газетгэ хэблэгдээ. Директорийн телефон: 2-40-45. Б-0079-дэхи номертойгоор бүридхэлдэ абтанхай. Заказ № 7836.

Редакциин телефонууд: редакторай - 1-50-96, присмнын - 1-54-54, редакторай орлогшонорой - 1-68-08, 1-64-36, харюусалгата секретариин - 1-50-52, секретариад - 1-62-62, таһагууд: үндэһэтэнэй болон политическэ асуудалнуудад - 1-55-97 (даагшань), 1-61-35, 1-34-05, экономикын - 1-63-86, 1-61-35, соёлой болон түүхын - 1-60-21 (даагшань), 1-57-63, залуушуулай, оюутадай ажабайдалай болон олонийтын хүдэлмэрин - 1-54-93 (даагшань), 1-69-58, мэдээсэлэй болон соносхой - 1-67-81, корректорнүүдэй - 1-33-61, компьютерна түбэй - 1-66-76.

"Бурятия" хэблэлэй телефонууд: директор - 1-49-94, бухгалтери - 1-23-67, ваята - 1-35-95.

Тоонуудай, бодото баримтануудай, хүнэй, нютагай нэрэнүүдэй бэшэлые хазагайруулаһан ушарта авторнуудын харюусалгатай. Редакциин ханамжа авторайхитай адли бэшэ байжа магад.

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ПРЕЗИДЕНТЫН ЗАРЛИГУУДААР

Худалдаа наймаанай һалбарида олон жэлэй оршад аорлдосотойгоор хүдэлхэнэй түлөө ооптрансснаб" гэжэ нүхэрлэлэй директор Мосов Петр Федоровичто "Буряад Республикын ингалын һалбарин габыята хүдэлмэрилэгшэ" гэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо.

Хүдөө ажахын үйлэдбэрийн хүгжэлтэдэ баягай, олон жэлэй ашаг үрэтэй ажалай түлөө Буряад Республикын Хүдөө ажахын ба эдээ хоолой министрствын таһагыг толгойлогшо Лазарев Август Андреевичтэ, Ивалын туршалгалдбэрийн ажахын механизатор Трофимов Арип Сордоновичто, Зэдын районой Борьёогой үрэнэй үүлтэртэ заводой директорэй орлогшо Диреторов Содном Жамбаловичта "Буряад республикын агропромышленна комплексын габыята хүдэлмэрилэгшэ" гэнэн нэрэ зэргэ олгогдобо.

Театрай искусствын талаар габыятай байһанай түлөө Буряадай академическэ драмын Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ театрай жүжэгшэн Любовь Цыбановна Цыдыпова "Буряад Республикын габыята артист" гэнэн хүндэтэ нэрэдэ хүртэбэ.

Ажалай шэнэ аргуудыг нарижуулаха, хүндэ ажалнуудыг оньһожоруулаха ба машина, эвбэсгүүдыг аюулгүйгөөр ашаглаха хэрэгтэ габыятай байһанай түлөө "Буряад Республикын габыята инженер" гэнэн нэрэ зэргэ "Бурятлестопром" акционернэ бүлгэмэй Баунтын филиалай директор Бальчинов Владимир Дабаевичта, "Агропромбанкын" Буряадай нютагай филиалай таһагай начальник Виктор Тимофеевич Хабаевта олгогдобо.

Мүн тиихэдэ "Буряад Республикын хүн зониие социальна талаар хамгаалгын габыята хүдэлмэрилэгшэ" гэнэн нэрэ зэргэ Буряад Республикын социальна хамгаалгын министрствын пенсийн хангалгын управлениин гол мэргэжэлтэн Иванова Галина Борисовнада, Улаан-Үдэ хотын Железнодорожно районой социальна хамгаалгын таһагай дэргэдэхи зондо гэртэнь туһа хүргэдэг таһагай даагша Китаева Вера Федоровнада, Улаан-Үдэ хотын Октябрьска районой социальна хамгаалгын таһагай ахамад мэргэжэлтэн Табинаева Людмила Степановнада үгтэбэ.

Яруунын районой ниитын аюулгүйе сахиха милицийн хүтэлбэрилэгшэ дотоодын хэрэгүүдэй таһагай начальнигай орлогшо Гурожанов Ринчин Цырендоржиевичта "Буряад Республикын хуули хамгаалгын зургаануудай габыята

хүдэлмэрилэгшэ" гэнэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо.

"Буряад Республикын габыята барилгашан" гэнэн нэрэ зэргэ олон жэлдэ оролдосотойгоор хүдэлхэнэй түлөө Бархутов Матвей Буиновичта (мүнөө пенсидэ) олгогдоо.

"Буряад Республикын загаһанай ажахын габыята хүдэлмэрилэгшэ" гэнэн нэрэ зэргэ "Байкалрыбвод" управлениин Байгалай, Сэлэнгын загаһа хамгаалгын инспекциин ахалагша гүрэнэй инспектор Владимир Ильич Мошкиндо олгогдобо.

Мүнгэн сангай-экономикын ажалда габыятай байһанай ба олон жэлдэ оролдосотойгоор хүдэлхэнэй түлөө "Буряад Республикын габыята экономист" гэнэн нэрэ зэргэ республикын Хүн зониие социальна хамгаалгын талаар министрствын таһагай начальнигай орлогшо Хоткина Алла Васильевнада олгогдобо.

Мүн Буряад Республикын Президентын зарлигаар Буряад Республикын Хүндэлэлэй грамотаар Буряадай хүдөө ажахын эрдэм шэнжэлэгшын институтдай директорэй орлогшо Доржиев Анатолий Балданович энэл институтдай селекциин лабораториин ахалагша хүдэлмэрилэгшэ Дудникова Феодосия Яковлевна, Буряад Республикын прокуратурын таһагай начальник Спиридонов Александр Петрович, Россин Федерациин арадай уран зурааша Сахаровская Александра Никитична, Кабанскын районой захиргаанай сэрэгэй зарлалгын ажалай талаар мэргэжэлтэн Грешилов Георгий Лаврентьевич, Сэлэнгын районой "Селенгинское" акционернэ бүлгэмэй кадрнуудай таһагай инспектор Келя Елена Александровна, Улаан-Үдэ хотын Октябрьска районой политическэ харшалгада орогшодой эблэлэй түрүүлэгшэ Ледовских Виталий Ильич, Сэлэнгын районой Цайдамай сомоной захиргаанай толгойлогшо Мункуев Доржи Шукурович, Хяагтын районой захиргаанай толгойлогшын орлогшо Польшцев Илья Андреевич, Буряад Республикын Хүн зониие социальна талаар хамгаалгын министрствын пенсионно управлениин гол мэргэжэлтэн Толстоногова Любовь Федоровна, Тарбагатайн районой хүдөө ажахын управлениин начальник Чебунин Василий Антонович, мүнөө пенсидэ байгаа Шагдуржапов Дугар-Цырен Дулмацыренович, "Бурятэнерго" акционернэ бүлгэмэй релейнэ хамгаалгын албанай начальник Торшилов Александр Васильевич гэгшэд шагнагдаба.

Буряад Республикын Арадай Хуралай ТОГТООЛООР

Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй Грамотаар шагнагдаба гэбэл:

Удаан саг соо ашаг үрэтэйгөөр хүдэлхэнэй ба түрэхөөр 50 наһатай болоһонтой дашарамдуулан **Плотникова Галина Ивановна** - "Бурятмясопром" бүлгэмэй таһагай начальник, **Могоева Долгор Пурбуевна** - "Улаан-Үдын нарин сэмбын мануфактура" гэжэ акционернэ бүлгэмэй ажалай эмхидхэлэй ба гуримшуулгын талаар инженер.

Нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудта удаан саг соо оролдосотойгоор ажаллаһанай ба Северобайкальск хотын хүгжэлтэдэ ехэ хубита оруулһанай түлөө **Усынин Олег Фёдорович** - хотын захиргаанай толгойлогшын орлогшо.

Яруунын районой байгуулагдаһаар 70 жэлэй ойтой дашарамдуулан, тэндэхи предпрятинууд ба эмхинүүдтэ удаан саг соо ашаг үрэтэйгөөр хүдэлхэнэй түлөө **Куприянова Полина Васильевна** - Яруунын районой эд хэрэглэгшэдэй бүлгэмэй кооперативуудай Гүндын нэгэдэлэй директор, **Рженева Людмила Иннокентьевна** - Россин Федерациин нөөсэлэлгын банкын Буряадай банкын Яруунын таһагай ахамад бухгалтер.

Залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ, хургаха ба тэдэнэй элүүржүүлгын эрхэ байдал хангаха хэрэгтэ туйлагдаһан амжалтануудай түлөө республикын Буряад үндэһэтэнэй нэгэдэхи лицей-интернадай хүдэлмэрилэгшэд:

Бидагаева Екатерина Ивановна - биологийн багша;

Дамбаева Эсэг Егоровна - географин багша;

Степанов Юрий Александрович - хурагшадай ами наһанай аюулгүй байдал хангаха талаар багша, мүн тиихэдэ ажалай ба амаралтын лагерин 40 жэлтэй дашарамдуулан, **Долбеев Филипп Ефремович** - республикын гэгээрэлэй ветеран;

Санданов Дансаран Чойбонович - гэгээрэлэй ветеран.

Удаан саг соо ашаг үрэтэйгөөр хүдөө ажахын үйлэдбэридэ хүдэлхэнэй, Арадай Хуралай хуули зохёолгын ажал ябуулгада эдэбхитэйгээр хабаадаһанайн түлөө ба 60 наһатай болоһонтой дашарамдуулан **Смолин Виктор Владимирович** - Бэшүүрэй районой "Победа" гэжэ хамтын предпрятин түүрүүлэгшэ, Буряад Республикын Арадай Хуралай депутат.

Буряад Республикын хэблэлэй зургаануудта удаан саг соо ашатайгаар хүдэлхэнэй түлөө **Торгонов Владимир Михайлович** - Баунтын Эвенкиин районой "Витимские зори" гэжэ газетын сурбалжалагша.

Балаганская Наталья Андреевна - Баунтын Эвенкиин районой "Витимские зори" газетын бухгалтер;

Трофимова Анна Африкановна - Загарайн районой "Вперёд" газетын редактор.

Республикын хүдөө ажахыда удаан саг соо ашатайгаар хүдэлхэнэй түлөө **Баженов Николай Васильевич** - Бэшүүрэй районой Хёлгын хамтын ажахын механизатор.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо А.Д.Карнышев.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Соведэй Тогтоолоор

Ивалгын районой нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн толгойлогшын орлогшо **Цыденов Роман Дабаевич** нютагай зургаануудай ажалда эдэбхитэйгээр ажаллаһанай түлөө, 50 наһатай болоһонтой дашарамдуулан Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаба.

Мүн лэ иимэ шагналда Элүүрые хамгаалгын хүгжэлтэдэ габыятай байһанай, районой Соведэй ажалда эдэбхитэйгээр хабаадаһанай түлөө ба 50 наһа гүйсэһэнтэй дашарамдуулан Ивалгын РТМО-гой ахамад врачай орлогшо **Ласкин Анатолий Лазаревич** хүртэбэ.

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН ЗАХИРАЛТА

Буряад Республикын нэгэдэхи зарлалай
Арадай Хуралай ээлжээтэбэшэ сесси зарлаха тухай

Буряад Республикын Арадай Хуралай ээлжээтэбэшэ сессиие 1997 оной июлиин 22-то Улаан-Үдэ хотодо зарлажа, "Буряад Республикын 1997 оной республиканска бюджет тухай" Буряад

Улаан-Үдэ,
1997 оной июлиин 16

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ДЕПУТАДУДАЙ АНХАРАЛДА

Буряад Республикын Арадай Хуралай ээлжээтэбэшэ сесси 1997 оной июлиин 22-то 14 саһаа Арадай Хуралай заседанинуудай зал соо хүдэлмэриее эхилхэ гээд Буряад Республикын Арадай Хуралай Совет депутатуудта мэдээсэнэ.

ЭЭЛЖЭЭТЭ НЭМЭЛТЭ

Буряад Республикын Правительствын Захиралта июлиин 1-һээ телефон ашаглаһанай түлөөһэндэ квартал бүрийн сэн хараадуулан нэмээхэ коэффицент оруулагдаба.

Тус коэффицентын хэм-

жээн предпрятинуудта, эмхи зургаануудта 0,918, хүн зондо 1,069 гэжэ тогтоогдобо. Ушар тиимэ-һээ хубиин телефон саашадаа үнэтэй боложо байна гэжэ ойлгогдохоор.

Байгша оной июлиин 1-

һээ телефон тодхоһоной түлөө (НДС хараада абан) сэн предпрятини, эмхи зургаануудта 3760 мянган түхэриг, эрхэтэн зондо 1880 мянган түхэриг гэжэ тргтоогдобо.

БУРЯАД РЕСПУБЛИКАДА АЖАХУУХАНАА ХАМАЛГА ХАШАЛГАНДА ОРОНОН ЗОНОЙ НЭРЭНҮҮДЫНЬ 1997 ОНДО САГААРУУЛАГДАБА

1. МЕТЕЛКИН Алексей Ефьерович (Ерофеевич) 1883 ондо Сэлэнгын аймагай Черноярва тосхондо түрэн, үмсын ажахыда хүдэлхэн. УК-гай 58-10 статьягай ёһоор 1933 оной октябриин 28-да 5 жэлээр эрхээ хаһагдаһан.

2. ИРОЛТУЕВ Балдан 1905 ондо Сэлэнгын аймагай Тамча нотагта түрэн. "Социализм" колхозой бригадираар хүдэлөө. УК-гай 58-11, 58-9, 58-2 статьянуудай үндэһөөр 1938 оной июниин 15-да эрхээ хаһагдаад, 1940 оной мартын 8-да сүлөөлэгдэһэн.

3. ЛЯМИЧЕВ Варфоломей Финогенович 1867 ондо Зэдын аймагай Нарин нотагта түрэн. Улаан-Үдэ хотын Железничково тосхондо ажаһуугаа. УК-гай 58-10 үндэһөөр 1941 оной декабриин 10-да 10 жэлээр эрхээ хаһагдаһан.

4. БАДМАЕВ Дымбрыл Додеевич 1909 (1910) ондо Зэдын аймагай Доодо-Бургалтай нотагта түрэн. Сахьяновой нэрэмжэтэ колхоздо тоо бүридхэгшөөр ажаллаа. 1938 оной феврилиин 14-дэ УК-гай 58-10, 58-11 статьянуудай ёһоор эрхээ хаһагдаад, 1939 оной январь нарада сүлөөлэгдэһэн.

5. ДАШИМОЛОНОВ Содном Цыренович 1898 ондо Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулгын сомондо түрэн. Красноярска хизаарай Держинскэ аймагай Держинск хотодо ажаһуугаа. УК-гай 58-11, 58-10, 58-9, 58-2, 58-1а статьянуудай үндэһөөр 1938 оной майн 20-до эрхээ хаһагдаад, 1940 оной феврилиин 28-да сүлөөлөгдөө.

6. БАДМАЕВ Ганжур Базарович (Самбуевич) 1889 ондо Зэдын аймагай Гэдэн нотагта түрэн юм. Ворошиловой нэрэмжэтэ колхозой ветеринарна санитарарар хүдэлөө. УК-гай 58-10, 58-11 статьянуудай үндэһөөр 1938 оной мартын 3-да эрхээ хаһагдаад, 1939 оной январь нарада сүлөөлөгдөө.

7. ДАШИЖАПОВ Сондуп Дольпринович 1896 ондо Зэдын аймагай Гэдэн нотагта түрэн, Ворошиловой нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлхэн. УК-гай 58-11 58-10 статьянуудай ёһоор 1938 оной мартын 3-да эрхээ хаһагдаад, 1939 оной январь нарада сүлөөлөгдэһэн.

8. ХУБАЕВ Цыренжап Хубаевич 1896 ондо Зэдын аймагай Алцаг нотагта түрэн. Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлжэ байһанаа, 1938 оной феврилиин 24-дэ УК-гай 58-9, 58-10, 58-11 статьянуудай ёһоор эрхээ хаһагдаһан. 1939 оной июниин 21-дэ сүлөөлөгдөө.

9. БАБАРЫКИН (Боборыкин) Петр Михайлович 1880 оной октябриин 5-да Киев хотодо түрэн. Улаан-Үдэ хотодо гүрэнэй филармониин хүгжэмшэн байгаа. УК-гай 58-10 статьягай үндэһөөр 1939 оной апрелиин 20-до эрхээ хаһагдаад, 1939 оной ноябриин 4-дэ сүлөөлөгдэһэн.

10. ЧМЕЛЁВ Трифон Пахомович 1882 ондо Загарайн аймагай Шэнэ-Бэрээн нотагта түрэн юм. Буркавбригадын 12-дохи кавполкын подсобно ажахын адуушан байгаа. УК-гай 58-10, 58-7 статьянуудай ёһоор 1938 оной сентябриин 23-да эрхээ хаһагдаад, 1939 оной июниин 8-да сүлөөлөгдөө.

11. БАНКОВ Борис Самойлович 1864 ондо Дээдэ-Үдын аймагай Надеино нотагта түрэн, Дээдэ-Үдэ хотодо ажаһуугаа. УК-гай 58-10 статьягай ёһоор 1931 оной октябриин 6-да Нарымска хизаар сүлээгдэ эльгээгдэһэн.

12. ЦЫДЫПОВ Балжир, 26 наһатай, Хориин аймагай Ашанга нотагта түрэн байна. УК-гай 58-8 статьягай үндэһөөр 1932 оной майн 25-да 10 жэлээр эрхээ хаһагдаа.

13. БАДМАЕВ Мижит-Доржи, 31 наһатай, Хориин аймагай Хандагай хууринда түрэн юм. 1932 оной майн 25-да УК-гай 58-8 статьягай үндэһөөр 10 жэлээр эрхээ хаһагдаһан.

14. ПЕРЕЛЫГИН Семен Парфенович 1867 ондо Бэшүүр тосхондо түрэн. "Ажалай Улаан тугай" нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлжэ байгаа. УК-гай 58-10 статьягай үндэһөөр 1938 оной мартын 16-да 10 жэлээр эрхээ хаһагдаа.

15. САРАЕВ Александр Парфентьевич 1911 ондо БМАССР-эй Троицкосавск хотодо түрэн, Эрхүү хотодо ажаһуугаа. Энерготехникумдэ хурадаг байгаа. УК-гай 58-10 статьягай ёһоор 1933 оной

феврилиин 27-до эрхээ хаһагдаад, 1933 оной майн 5-да сүлөөлөгдөө.

16. БАЛАБАНОВ Александр Дмитриевич 1909 ондо Забайкалийн түмэр харгын Хилэ станцида түрэн. Эрхүү хотын Энерготехникумдэ хуража байгаа. УК-гай 58-11, 58-10 статьянуудай үндэһөөр 1933 оной апрелиин 27-до эрхээ хаһагдаад, 1933 оной майн 5-да сүлөөлөгдөө.

17. ГУЛИН Иван Андреевич 1914 ондо Кировскэ областиин Гуменцы нотагта түрэн. УК-гай 58-14 статьягай үндэһөөр 1943 оной январин 18-да 10 жэлээр эрхээ хаһагдаһан.

18. ТРИФОНОВ Тимофей Михайлович 1878 ондо (1880 ондо) Тарбагатайн аймагай Надеино нотагта түрэн, Улаан-Үдэ хотодо ажаһуугаа. УК-гай 58-10, 58-11 статьянуудай үндэһөөр 1938 оной июниин 24-дэ эрхээ хаһагдаад, 1939 оной ноябриин 1-дэ сүлөөлөгдөө.

19. ДЫЛЫКОВ Лыксык, 62 наһатай. Сэлэнгын аймагай Гэдэн-Нуга хууринда түрэн юм. Сартуул-Булагай дасанай лама байгаа. УК-гай 58-10 статьягай үндэһөөр 1933 оной сентябриин 20-до Хойто-Байгалай аймаг сүлээгдэ эльгээгдэ.

20. ДУЙБИНОВ Лопсон Гомбоевич 1887 ондо Түнхэнэй аймагай Улаан-Горхон хууринда түрэн. Ворошиловой нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлөө. 1933 оной сентябриин 26-да УК-гай 58-7, 58-10 статьянуудай үндэһөөр гэр бүлэгээ тухай тосхон сүлээгдэ эльгээгдэһэн.

21. КИРИЛЛОВ Георгий Семенович 1908 ондо Новосибирск хотодо түрэн. Дээдэ-Үдэ ажаһуухадаа, Дээдэ-Үдэ станциин депогой машинистын туһалагшаар ажаллаа. УК-гай 58-10 статьягай үндэһөөр 1933 оной декабриин 14-дэ 3 жэлээр эрхээ хаһагдаһан.

22. ПОПОВ Александр Петрович 1902 ондо Дээдэ-Үдэ хотодо түрэн байна. Дээдэ-Үдэ станциин депогой машинистын туһалагша байгаа. УК-гай 58-10 статьягай ёһоор 1933 оной декабриин 14-дэ 3 жэлээр эрхээ хаһагдаһан.

23. РЫМАРЕВ Семен Ермилович 1886 ондо Тарбагатайн аймагай Ехэ-Хунила нотагта түрэн. Улаан-Үдэ хотодо ажаһуухадаа, пивзаводой ажалшан байгаа. УК-гай 58-10 статьягай үндэһөөр 1938 оной июниин 23-да эрхээ хаһагдаад, 1939 оной ноябриин 14-дэ сүлөөлөгдөө.

24. РЫМАРЕВ Селиверст Леонтьевич 1876 ондо Тарбагатайн аймагай Ехэ-Хунила нотагта түрэн. Улаан-Үдэ хотын пивзаводто хүдэлжэ байгаа. УК-гай 58-10 статьягай үндэһөөр 1938 оной июлиин 23-да эрхээ хаһагдаад, 1939 оной ноябриин 14-дэ сүлөөлөгдөө.

25. КИСЕЛЕВ Сергей Петрович 1882 ондо Москва хотодо түрэн байна. Улаан-Үдэдэ БМАССР-эй радиокомитеттэ хүгжэмшэнөөр хүдэлөө. УК-гай 58-10 статьягай үндэһөөр 1938 оной июлиин 5-да эрхээ хаһагдаад, 1939 оной октябриин 11-дэ сүлөөлөгдөө.

26. ЦЫДЫПОВ Лубсан-Даши 1878 ондо Сэлэнгын аймагай Гэгээтэ хууринда түрэн. Гэгээтын дасанай габжа-лама байгаа. УК-гай 58-10 статьягай үндэһөөр 1933 оной сентябриин 20-до 3 жэлээр Хойто хизаар сүлээгдэ эльгээгдэһэн.

27. ЛАМАЖАПОВ Цыбык-Доржи (Лубсан), 58 наһатай, Хяагтын аймагай Сангир хууринда түрэн. Балгамүрын дасанай гэбшэ-лама байгаа. 1933 оной сентябриин 20-до УК-гай 58-10 статьягай үндэһөөр 3 жэлээр хойто хизаар сүлээгдэ эльгээгдэһэн.

28. ЦЫБЕНОВ Буня, 1878 ондо Сэлэнгын аймагай Наанги хууринда түрэн, Дэрэстэйн дасанай габжа-лама. РСФСР-эй УК-гай 58-10 статьягаар 1933 оной сентябриин 20-до гэмнэгдэжэ, Хойто хизаар руу 3 жэлээр сүлээгдэһэн байгаа.

29. МАТУШКЕЕВ Цырен-Доржи (Цокто), 1878 ондо Сэлэнгын аймагай Ацуула хууринда түрэн ба ажаһууһан, 1938 оной мартын 30-да РСФСР-эй УК-гай 58-2, 58-11 статьянуудад барижа тушаагдаад, 1939 оной октябрь нарада наһа бараһан байгаа.

30. АЮРОВ Чойжо, 1878 ондо Сэлэнгын аймагай Бургалтайн сомондо түрэн, Гэгээтэйн дасанай лама. 1933 оной сентябриин 20-до УК-гай 58-10

статьягаар гэмнэгдэжэ, Хойто хизаар руу 3 жэлээр сүлээгдэһэн байгаа.

31. ФИЛОНОВ Федор Евдокимович, 1904 оной июниин 14-дэ Кабанскын аймагай Оймор тосхондо түрэн, Хойто-Байгалай аймагай Козлово тосхондо ажаһууһан, Гословто заһанай технигээр ажаллаһан, 1938 оной апрелиин 22-то УК-гай 58-2, 58-7 болон 58-11 статьянуудад барижа тушаагдаад, 1940 оной мартын 7-до сүлөөлөгдэһэн байгаа.

32. КАЗКА Александр Васильевич, 1908 ондо Черниговскэ областиин Березно хотодо түрэн, Улаан-Үдэ хотын Бурятская гудамжын 37-дохи гэртэ ажаһууһан, БМАССР-эй НКВД-гэй спецторгын промкомбинадай начальнигаар ажаллаһан. 1938 оной октябриин 3-да УК-гай 58-1"а" статьягаар барижа тушаагдаад, 1940 оной январин 24-дэ сүлөөлөгдэһэн байгаа.

33. БАЗАРЖАПОВ Цыбыкжап (Цыбыкжап), 1896 ондо Сэлэнгын аймагай Залан нотагта түрэн, энэл аймагай Дээдэ-Юрөө нотагта ажаһуужа, Сталиной нэрэмжэтэ колхоздо ажаллаһан. 1938 оной мартын 20-до УК-гай 58-10 статьягаар барижа тушаагдаад, 1940 оной апрелиин 10-да сүлөөлөгдэһэн байгаа.

34. АТРИКОВ Александр Асалханович, 1906 ондо Эрхүүгэй областиин Боохоной аймагай Маньковский хууринда түрэн, ВКП(б)-гэй Бурядай обкомой таһагыг даагша байһан. 1937 оной ноябриин 26-да УК-гай 58-1а, 58-2, 58-11 статьянуудад барижа тушаагдаад, 1940 оной январь нарада сүлөөлөгдэһэн байгаа.

35. ЖАЛЦАНОВ Гончик Жалцанович, 1909 ондо Зэдын аймагай Дээдэ-Тори нотагта түрэн ба ажаһууһан, "Улаан-Намта" колхоздо хүдэлхэн. 1938 оной феврилиин 28-да УК-гай 58-10 статьягаар барижа тушаагдаад, 1940 оной апрелиин 2-дэ сүлөөлөгдэһэн байгаа.

36. ЦЫРЕНЖАПОВ Додон, 1875 ондо Сэлэнгын аймагай Наанги хууринда түрэн ба тэндээл ажаһууһан. 1933 оной сентябриин 20-до УК-гай 58-10, 180 статьянуудад гэмнэгдэжэ, Хойто хизаар руу 3 жэлээр сүлээгдэһэн байгаа.

37. ТУРУЕВ Лубсандоржи Сосорович, 1885 ондо Зэдын аймагай Гэгээтэ хууринда түрэн, Сахьяновой нэрэмжэтэ колхоздо ажаллаһан. 1938 оной феврилиин 14-дэ УК-гай 58-2, 58-7, 58-10 болон 58-11 статьянуудад барижа тушаагдаад, 1939 оной сентябриин 11-дэ наһа бараһан байгаа.

38. ТРИЗНА Владимир Герасимович, 1908 ондо Улаан-Үдэ хотодо түрэн, Баргажанай-Адаг нотагта ажаһууһан, эндээл Баргажанай ой модоной промышленна ажахыда мотористоор ажаллаһан. УК-гай 58-10 статьягаар гэмнэгдэһэн аад, сэдхэлэй үбшэнтэй гэжэ тоологдоод, эмшэлэгдэ хүсөөр эльгээгдэһэн байгаа.

39. СНИЦАРЬ (СИНЦЕР) Иван Маркович, 1896 ондо Винницкэ областиин Полонско районий Великая Новоселица тосхондо түрэн, Загарайн аймагай Шулуудай нотагта ажаһууһан, эндээл Шулуутайн ой модоной промышленна ажахыда кассираар ажаллаһан. 1938 оной июниин 5-да УК-гай 58-10, 58-11 статьянуудад барижа тушаагдаад, 1939 оной октябриин 13-да сүлөөлөгдэһэн байгаа.

40. ВЕЛЬВЕР Эдуард Андреевич, 1901 ондо Курляндска губерниин Газениодско уезддэ түрэн, Гашейскэ МТС-тэ политическэ асуудалнуудай талаар директорэй орлогшоор ажаллаһан, Мухар-Шэбэрэй аймагай Шаралдай нотагта ажаһууһан. 1937 оной сентябриин 18-да 58-2, 58-7 болон 58-11 статьянуудад барижа тушаагдаад, 1940 оной мартын 10-да сүлөөлөгдэһэн байгаа.

41. ШИШМАРЕВ Иван Петрович, 1899 ондо Сэлэнгын аймагай Холой нотагта түрэн, Улаан-Үдэ хотын Паромный переулогай 2-дохи гэртэ ажаһууһан, барилгын дамжуулгын 485-дахи баазад ашаа тээгшээр ажаллаһан. 1938 оной апрелиин 5-да УК-гай 58-10 статьягаар барижа тушаагдаад, 1939 оной октябриин 11-дэ сүлөөлөгдэһэн байгаа.

42. ЧИМИТОВ Дарижап, 1864 ондо Яруунын аймагта түрэн, лама, Яруунын аймагай Хэргэндэ хууринда ажаһууһан. 1933 оной январин 28-да УК-гай 58-10 статьягаар гэмнэгдэжэ, 5 жэлээр сүлээгдэһэн байгаа.

43.АНТРИПИН Григорий Алексеевич, 1895 ондо ЯАССР-эй Средне-Колымск хотодо түрэн, Улаан-Үдэ хотын Удинская үйлсын 28-дахи гэрэй 3-дахи байрада ажаһууһан, Улаан-Үдэ пивзаводто хүдэлмэрилһэн. 1938 оной мартын 5-да УК-гай 58-13 статьягаар барижа тушаагдаад, 1939 оной октябрийн 4-дэ сүлөөлэгдэһэн байгаа.

44.ШИШМАРЕВ Яков Антонович, 1886 ондо Зэдын аймагай Петропавловка хууринда түрэн, тэндээл ажаһууһан, "Пятилетка" колхоздо хүдэлмэрилһэн, 1938 оной июниин 10-да УК-гай 58-10 статьягаар барижа тушаагдаад, 1940 оной апрелин 18-да сүлөөлэгдэһэн байгаа.

45.ШИШМАРЕВ Иван Яковлевич, 1877 ондо Зэдын аймагай Петропавловка хууринда түрэн, тэндээл ажаһууһан, "Пятилетка" колхоздо хүдэлмэрилһэн, 1938 оной июниин 9-дэ УК-гай 58-10 статьягаар барижа тушаагдаад, 1940 оной апрелин 18-да сүлөөлэгдэһэн байгаа.

46.СИТНИКОВ Осип Иванович, 1874 ондо Хориин аймагай Кульск хууринда түрэн, тэндээл ажаһууһан, 1930 оной июлиин 4-дэ 58-8, 58-10 статьянуудаар барижа тушаагдаад, 1932 оной мартын 13-да республикаһаа сүлэгдэһэн байгаа.

47.ЭПОВ Андрей Степанович, 1874 ондо Хориин аймагай Кульск хууринда түрэн, тэндээл ажаһууһан, 1930 оной июлиин 4-дэ УК-гай 58-8, 58-10 статьянуудаар барижа тушаагдаад, 1932 оной декабрийн 10-да республикаһаа сүлэгдэһэн байгаа.

48.ШИШМАРЕВ Николай Яковлевич, 1894 ондо Зэдын аймагай Петропавловка хууринда түрэн, тэндээл ажаһууһан, аймагай эрдэм нуралсалай таһагай секретаряар ажаллаһан. 1938 оной июлиин 4-дэ УК-гай 58-10 статьягаар барижа тушаагдаад, 1940 оной апрелин 18-да сүлөөлэгдэһэн байгаа.

49.БАЖЕНОВ Андрей Васильевич, 1903 ондо Бэшүүрэй аймагай Дээдэ-Марганта нютагта түрэн, Загарайн аймагай Шулуутай хууринда ажаһууһан, тэндээл Шулуутайн ой модоной комбинатда хүдэлмэрилһэн, 1938 оной мартын 23-да УК-гай 58-10 статьягаар барижа тушаагдаад, 1940 оной февралын 1-дэ сүлөөлэгдэһэн байгаа.

50.МИХАЙЛОВ Кузьма Лифантьевич, 1867 ондо Тарбагатайн аймагай Хүйтэн нютагта түрэн, Улаан-Үдэ аймагай Сэлэнгэ хууринда ажаһууһан. 1939 оной июниин 24-дэ УК-гай 58-10 статьягаар барижа тушаагдаад, 1940 оной мартын 8-да сүлөөлэгдэһэн байгаа.

51.ГАЛСАНОВ Лубсан Цыденович, 1896 ондо Сэлэнгын аймагай Үбэр-Зөөхэй нютагта түрэн, Сөвөдүүдэй VII съездын нэрэмжэтэ колхоздо малшанаар ажаллаһан. 1938 оной ноябрийн 24-дэ УК-гай 58-2, 58-7, 58-10 болон 58-11 статьянуудаар барижа тушаагдаад, 1940 оной февралын 21-дэ сүлөөлэгдэһэн байгаа.

52.ВАНЖИЛОВ Будажап Бадмажапович, 1910 ондо Сэлэнгын аймагай Үбэр-Зөөхэй нютагта түрэн, Сөвөдүүдэй VII съездын нэрэмжэтэ колхоздо дарханаар ажаллаһан. 1938 оной августын 22-то УК-гай 58-2, 58-7, 58-10 болон 58-11 статьянуудаар барижа тушаагдаад, 1940 оной февралын 21-дэ сүлөөлэгдэһэн байгаа.

53.ДУГАРОВ Базаржап, 1890 ондо Сэлэнгын аймагай Үбэр-Зөөхэй нютагта түрэн, Сөвөдүүдэй VII съездын нэрэмжэтэ колхоздо ажаллаһан, 1938 оной ноябрийн 24-дэ УК-гай 58-2, 58-7, 58-10 болон 58-11 статьянуудаар барижа тушаагдаад, 1940 оной февралын 21-дэ сүлөөлэгдэһэн байгаа.

54.ДУГАРОВ Дамба, 1883 ондо Сэлэнгын аймагай Шэнэстэй нютагта түрэн, Үбэр-Зөөхэй нютагта ажаһууһан, Сөвөдүүдэй VII съездын нэрэмжэтэ колхоздо ажаллаһан. 1938 оной ноябрийн 25-да УК-гай 58-2, 58-7, 58-10 болон 58-11 статьянуудаар барижа тушаагдаад, 1940 оной февралын 21-дэ сүлөөлэгдэһэн байгаа.

55.БАДМАЕВ Осор, 1901 ондо Шэтын областиин Агын автономито округой Агын аймагай хүдэнтэн сомондо түрэн. Яруунын аймагай Нархата тосхондо ажаһууһан, коммунальна ажахыда хүдэлмэрилһэн, 1938 оной февралын 12-то УК-гай 58-10 статьягаар барижа тушаагдаад, 1939 оной мартын 3-да наһа бараһан байгаа.

56.ЧОЙРОПОВ Ширап (Шарап), 1894 ондо Зэдын аймагай Хадхалдаача хууринда түрэн, Блюхерэй нэрэмжэтэ колхоздо ажаллаһан. 1938 оной мартын 2-то УК-гай 58-10 статьягаар барижа тушаагдаад, 1940 оной февралын 10-да сүлөөлэгдэһэн байгаа.

57.ЦЫДЕНОВ Санжа, 36 наһатай Агын аймагай Хойто-Агын сомондо түрэн, тэндээл ажаһууһан, "Серп и молот" колхозхоо гаргагдаһан. 1933 оной ноябрийн 27-до УК-гай 58-10 статьягаар Казакстандахи ажалай поселок эльгээгдэхээр гэмнэгдэһэн байгаа.

58.ОЛЕНЕВ Илья Николаевич 1883 ондо Хяатгын аймагай Кириловкэ нютагта түрэн юм. Сэлэнгын пароходствын барилгын контородо хүдэлмэришэн байгаа. Улаан-Үдэ хотодо ажаһууһанаа, 1938 оной мартын 13-да УК-гай 58-10, 58-11, 82 статьянуудай үндэһөөр эрхээ хаһагдаад, 1940 оной февралын 4-дэ сүлөөлэгдэһэн юм.

59.ГОМБОЖАПОВ Чойдон Гомбожапович 1900 ондо Зэдын аймагай Дээдэ Торигодо түрэн. "Джидастрой" барилгын хүдэлмэришэн байһанаа, 1938 оной мартын 6-да УК-гай 58-10, 58-11 статьянуудай үндэһөөр эрхээ хаһагдаад, 1939 оной мартын 25-да сүлөөлэгдэһэн байгаа.

60.ТУГУТОВ Санжа Армаевич 1879 ондо Сэлэнгын аймагай Гельбэрэ нютагта түрэн. Түнхэнэй аймагай Хобог хууринда ажаһуугаа. Түбэд эмшэн байгаа. 1931 оной майн 4-дэ УК-гай 58-10 статьягай үндэһөөр 5 жэлээр Турухан хизаар сүлээгдэ эльгээгдэһэн юм.

61.НАДМИТОВ Лодой 1887 ондо Сэлэнгын аймагай Юрөө сомондо түрэн, Улаан-Үдэ районной Поселье тосхондо ажаһуугаа. Сэрэгэй аэропортдо плотнигоор хүдэлжэ байһанаа, 1938 оной апрелин 1-дэ УК-гай 58-2, 58-9, 58-10, 58-11 статьянуудай үндэһөөр эрхээ хаһагдаад, 1939 оной апрелин 13-да наһа бараһан байна.

62.ПАВЛОВ Иван Фомич 1882 ондо Тарбагатайн аймагай Надеино тосхондо түрэн юм. "Искра" колхоздо хүдэлжэ байһанаа, 1941 оной сентябрийн 12-то УК-гай 58-10 статьягай үндэһөөр 10 жэлээр эрхээ хаһагдаһан юм.

63.ЧИСТЯКОВ Сафон Тимонович 1877 ондо Тарбагатайн аймагай Десятниково хууринда түрэн, Улаан-Үдэ хотын Серовой гудамжаар ажаһуугаа. 1937 оной декабрийн 30-да УК-гай 58-10 статьягай үндэһөөр 10 жэлээр эрхээ хаһагдаһан юм.

64.ТАБАНОВ Шагжи Табанович 1883 ондо түрэн. Зэдын аймагай Дээдэ-Тори нютагта ажаһуухадаа, Энгельсын нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлһэн байна. 1937 оной декабрийн 22-то УК-гай 58-10 статьягай үндэһөөр 10 жэлээр эрхээ хаһагдаад, 1942 оной февралын 26-да наһа бараһан юм.

65.СОКОЛОВ Фрол Корнеевич 1876 ондо Дээдэ-Үдэ аймагай Доодо-Жэрэм тосхондо түрэн юм. 1931 оной мартын 28-да УК-гай 58-10 статьягай үндэһөөр 5 жэлээр Турухан хизаар сүлээгдэ эльгээгдэһэн байна.

66.КАЛАШНИКОВ Илларион Куприянович 1875 ондо Дээдэ-Үдэ аймагай Доодо-Жэрэм тосхондо түрэн юм. 1931 оной мартын 28-да УК-гай 58-10 статьягай үндэһөөр 5 жэлээр Турухан хизаар сүлээгдэ эльгээгдэһэн байна.

67.КАЛАШНИКОВ Терентий Петрович 1890 ондо Мухар-Шэбэрэй аймагай Никольское нютагта түрэн. Ветеринарна эмшэлэгшээр хүдэлжэ байһанаа, 1938 оной июниин 6-да УК-гай 58-2, 58-9, 58-10 статьянуудай үндэһөөр эрхээ хаһагдаад, 1939 оной февралын 18-да сүлөөлэгдэһэн юм.

68.БАТУЕВ Цыдып Батуевич 1899 ондо Мухар-Шэбэрэй аймагай Намаразан тосхондо түрэн юм. Кабанскын аймагай Татаурово станцида тоһоной заводто хүдэлдэг байгаа. 1938 оной майн 8-да УК-гай 58-2, 58-10, 58-11 статьянуудай үндэһөөр эрхээ хаһагдаад, 1940 оной февралын 4-дэ сүлөөлөгдөө.

69.БУРАЕВ Корнил Хомосович, 1893 ондо Эрхүүгэй областиин Качугай аймагай Зубулан хууринда түрэн юм. Баргажанай-Адаг нютагта заһаһанай комбинатда плотнигоор хүдэлөө. 1938 оной июниин 24-дэ УК-гай 58-2, 58-9, 58-10, 58-11 статьянуудай үндэһөөр эрхээ хаһагдаад, 1939 оной ноябрийн 29-дэ сүлөөлөгдөө.

70.ХИПХИЛЕНОВ Пүрбэ Хипхиленович 1887 ондо Эрхүүгэй областиин Ойхоной аймагай Качериково хууринда түрэн. Баргажанай-Адагай заһаһанай комбинатда модошо дархан байгаа. 1938 ондо июниин 7-до УК-гай 58-2, 58-9, 58-10, 58-11 статьянуудай үндэһөөр эрхээ хаһагдаад, 1939 оной ноябрийн 29-дэ сүлөөлөгдэһэн байна.

71.АХАРЖАНОВ Умрей (Морей) 1859 ондо Эрхүүгэй областиин Ойхоной аймагай Онгүрэн хууринда түрэн юм. Баргажанай-Адагта "Золотопродснаб" контородо харуулшанаар хүдэлөө. 1938 оной июниин 26-да УК-гай 58-2, 58-9, 58-10, 58-11 статьянуудай үндэһөөр эрхээ хаһагдаад, 1939 оной ноябрийн 29-дэ сүлөөлөгдэһэн байна.

72.СТАРИЧКОВ (Мужанов) Николай Мужанович 1889 ондо Эрхүүгэй областиин Ойхоной аймагай Онгүрэн хууринда түрэн байна. Баргажанай-

Адагай хургуулида завхозоор хүдэлһэн юм. 1938 оной июниин 26-да УК-гай 58-2, 58-9, 58-10, 58-11 статьянуудай үндэһөөр эрхээ хаһагдаад, 1939 оной ноябрийн 29-дэ сүлөөлөгдөө.

73.ПЛЮСНИН Константин Михайлович 1900 ондо Хяатгын аймагай Боци нютагта түрэн. Үмсын ажахыда хүдэлөө. УК-гай 58-10, 58-13 статьянуудай үндэһөөр 1932 оной апрелин 4-дэ эрхээ хаһагдаад, 1932 оной сентябрийн 15-да сүлөөлөгдөө.

74.МУНКУЕВ Санжи 1877 ондо Сэлэнгын аймагай Доодо-Оронго хууринда түрэн. Ежовой нэрэмжэтэ колхоздо харуулшанаар хүдэлөө. 1938 оной ноябрийн 2-то УК-гай 58-2, 58-10 статьянуудай үндэһөөр эрхээ хаһагдаад, 1940 оной февралын 18-да сүлөөлөгдэһэн юм.

75.ХУЛХАНОВ Михаил Хулханович 1890 ондо Эрхүүгэй областиин Ойхоной аймагай Үсүхэн хууринда түрэн байна. Баргажанай-Адагта ажаһуугаа. УК-гай 58-11, 58-2 статьянуудай үндэһөөр 1938 оной июниин 7-до эрхээ хаһагдаад, 1939 оной ноябрийн 29-дэ сүлөөлөгдэһэн юм.

76.БАЖЕНОВ Матвей Никитич 1863 ондо Хяатгын аймагай Дээдэ-Мангирта хууринда түрэн, үмсын ажахыда хүдэлөө. УК-гай 58-10 статьягай үндэһөөр 1931 оной мартын 24-дэ эрхээ хаһагдаад, буудан алаха гэхэн дээдын хэһээлтэдэ шийдхэгдээ.

77.ВАХРУШЕВ Матвей Михайлович 1907 ондо Хяатгын аймагай Дээдэ-Мангирта хууринда түрэн, үмсын ажахыда хүдэлжэ байгаа. 1931 оной мартын 24-дэ УК-гай 58-10 статьягай үндэһөөр 10 жэлээр эрхээ хаһагдаһан юм.

78.ПЕРЕВАЛОВ Матвей Иванович 1883 ондо Хяатгын аймагай Дээдэ-Мангирта хууринда түрэн, үмсын ажахыда хүдэлөө. 1931 оной мартын 24-дэ УК-гай 58-10 статьягай үндэһөөр дээдын хэһээлтэдэ шийдхэгдээ.

79.БАЖЕНОВ Егор Васильевич 1884 ондо Хяатгын аймагай Дээдэ-Мангирта хууринда түрэн, үмсын ажахыда хүдэлөө. УК-гай 58-10 статьягай үндэһөөр 1931 оной мартын 24-дэ буудуулха хэһээлтэдэ шийдхэгдээ.

80.ГУБИН Сергей Николаевич 1891 ондо Чувашска Республикын Чебоксары тосхондо түрэн юм. Хяатгын аймагай Дээдэ-Мангиртын Тихоновскэ хүмын санаарта байгаа. 1931 оной мартын 24-дэ УК-гай 58-10, 58-11 статьянуудай үндэһөөр дээдын хэһээлтэдэ шийдхэгдээ.

81.ГОМБОЖАПОВ Жимба Гомбожапович 1895 ондо Зэдын аймагай Дээдэ-Тори нютагта түрэн юм. Зэдын вольфрамай комбинатда хүдэлмэришэн байгаа. 1938 оной мартын 14-дэ УК-гай 58-10, 58-11 статьянуудай үндэһөөр эрхээ хаһагдаад, 1940 оной апрелин 22-то сүлөөлөгдэһэн юм.

82.САНГАРБАЕВ Цыренжап 1905 ондо Мухар-Шэбэрэй аймагай Цолго сомондо түрэн. Красноярска хизаарай Дзержинскэ аймагай Дзержинск тосхондо барилгын таһагай штуркатуршигаар хүдэлөө. 1938 оной майн 29-дэ УК-гай 58-1а, 58-2, 58-9, 58-11 статьянуудай үндэһөөр эрхээ хаһагдаад, 1940 оной февралын 28-да сүлөөлөгдэһэн юм.

83.ВИНОГРАДОВ Алексей Александрович 1908 оной мартын 28-да Калининска областиин Бежецкэ районной Запруды хууринда түрэн байна. Улаан-Үдэ хотодо ажаһуугаа, БМАСССР-эй Наркомземэй зоотехнигээр хүдэлөө. 1937 оной ноябрийн 26-да УК-гай 58-2, 58-7, 58-11 статьянуудай үндэһөөр эрхээ хаһагдаад, 1940 оной февралын 23-да сүлөөлөгдэһэн юм.

84.САМУСЬ Митрофан Афанасьевич 1884 ондо Черниговскэ областиин Конотопско районной Краснополы нютагта түрэн юм. Улаан-Үдэ хотодо ПВЗ-гэй ЦРМ-эй түмэршэ дархан байгаа. 1941 оной августын 11-дэ УК-гай 58-10 статьягай үндэһөөр 8 жэлээр эрхээ хаһагдаһан юм.

85.УСЫНИНА Матрёна Михайловна 1886 ондо Баргажанай аймагай Шитхан нютагта түрэн, Баргажан тосхондо ажаһуугаа. Хүлхэтэ ажалда хүдэлөө. 1941 оной сентябрийн 16-да УК-гай 58-10 статьягай ёһоор 5 жэлээр эрхээ хаһагдаһан юм.

АЖАГЛАЛТА: дээрэ нэрлэгдэһэн зоной түрэлхидын хэрэгүүдын сагааруулха тухай гуйлтатайгаар манай таһагта үшөө хандаагүй. Тиимэһээ сагааруулагдаһан тухай Хуулийн ёһоор тус списогэй хэблэгдэһэнэй һүүлээр түрэлхидын хашалган хамалганһаа хохидогшод гээд тоологдохо эрхэтэй.

И. ГРИШИН,

Буряад Республикын прокуратурын таһагай начальник, юстицийн ахмад советник.

ХҮН БА ХУУЛИ

Буряад Республикын прокуратурада

ШАЛГАЛТА ЮУ ХАРУУЛААБ?

Улаан-Үдэ хотын медицинскэ тэлэрүүлгын газарнуудта прокуророй шалгалта хэхэдэ, милициин хүдэлмэрилэгшэдэй сүгһөө албан тушаалаа үлүүсэ хэрэглэлгын, эрхэтэдэй үнэтэй зөөри, мүнгэ хулгайлгын, хуулиин наһа хүсөөгүйшүүлэе тэлэрүүлгын газарта оруулһан олон ушарнууд элирүүлэгдээ.

1996 оной туршада хотын тэлэрүүлгын газарта 38235 хүн ороһон байна. Гэбэшье эдэ зоной зариманайнь ямар шалтагаанаар эндэ оруулагдааб гэжэ хуулиа ёһоор элирүүлхын аргагүй. Жэшээн, Советскэ районой тэлэрүүлгын газарта фельдшернүүд ёһын тэдыгэ "ногтуу байна" гэжэ диагноз табидаг байшаба. Эндэ баригдажа байһанай түлөө түлэхэ мүнгэгүй зоние хууляар хараалагдаһанһаа ута болсорто хаалтада орхидог гэжэ элирүүлэгдээ. Зарим ушарта баригдаһан хүниие сүлөөгэ табихадаа, элдэб документнүүдыень -

паспорт, жолоошоной болон албанай үнэмшэлгэнүүдые, сэрэгэй болон оюутанай билегүүдыень хуули бусаар абажархидог гурим элишэлэгдээ.

Октябрьскэ ба Советскэ тэлэрүүлгын газарта ороһон хүнэй хубсаһа нэгжэхэдэ, хуулиа ёһоор гэршэнүүд хабаагуулагданагүй, зарим ушарта дежурна фельдшер гэршэнэрэй оронго хабаадалсана. Эрхэтэдэй сүгһөө энэ асуудалаар олон гомдолнууд ороһон байна. Загорскэ тэлэрүүлгын газарта эрхэтэн Я. гэгшын мүнгэ хулгайлһанай, мүн эрхэтэн Т. гэгшые сохиһоной ушараар Железногорско районой прокурор уголовно хэрэг үүсхэн юм.

Улаан-Үдэ хотын милициин районно таһагуудай дэргэдэхи тэлэрүүлгын газарнуудые шалгаһанай дүнгүүдээр Буряад Республикын Прокуратура республикын дотоогын хэрэгүүдэй министрэ

мэдүүлгэ бариһан байна.

Хуули хасагайруулһан бүхэ ушарнуудаар Дотоогын хэрэгүүдэй министерство албанай мурдэлгэ үнгэргэ Министрэй захиралтаар Железногорско районо милициин таһагай дэргэдэхи тэлэрүүлгын газарта начальник С.Е.Насаров тушаалһаа буулгагдга Октябрьскэ болон Советскэ районуудай тэлэрүүлгын газарай начальнигууд С.Н.Супонев, Г.Ц.Дондуков гурма журамай харюусалгада хабаагуулагдаа. Гадна газарнуудта ороһон эрхэтэдые байлхага эрхэ байдалые найжаруулгын талаар хэмжээнүүд абтаа Бүхыдөө тэлэрүүлгын газарнууд санитарно-техническэ хангалтагүй эрхэ байдалда, подвалнууд соо байрладаг гэжэ тэмдэглэлтэй.

Буряад Республикын Прокуратурын хэблэлэй алба

Гэмтэ ябадал хэжэ, хэхээлтэ гараһан, хэхээгдэжэшье байһан хүнүүдэй дунда мэдээжэ болоһон, тэрэхэн оршом соогоо хүндэтэй, засагтайшье гэлсүүлдэг байһан Геннадий Михайлов Ян Коварский хоёр 1995 оной июниин 1-нэй үдэр Улаан-Үдэ хотын Лимоновой нэрэмжэтэ гудамжын 12-дохи байшангай подъезд соо буха ехээр арсалдаһан байна. Шалтагааниинь юун байгаа гэхэдэ, эрхэтэд Болдырева Семёнов хоёр байраа хэлгэхэдээ, үгээ ойлголсожо ядаад, нэгэ

хүбүүдтэ түрүүн сохюулһан, тиигээдэшье өөртэнь үнихэнэй хоро үһөө зангидажа ябаһан Васильев (сүүдлүүлһэншье) даабарияа урматайгаар бэелүүлээ. Иигэжэ тэрэ дахинаа гэмтэ ябадал хэе - хүн алагдаа.

Хүнэй ами наһа таһалһан михайловайхид үхэн бэеыень нюуха гэжэ нүхэ малтаба, булаба, һүүлээрнь үлэн нохойнуудай онгилхогуйн тулада зорюута бензин асаржа адхаад, унаһан, хухарһан модо шулуугаар дараһан байха юм.

Сүүдэй залһаа

ЯН КОВАРСКИЙ ЮУНДЭ ЯАУУЛААБ?

талань Михайловые, нүгөөдэнь Коварскийе хамгаалагша болгожо татаад, хоёр анги болоһон байгаа.

Иимэ байдалаа нэгэ тээшэнь шийдхэын тулада Михайловай тала (тэрэ үглөөдэрын Москва нийдэхэ байгаа) - 16 хүн сугларжа, Коварский гэгшые хүни гэртэхэнь гаргажа, хоорондох шүрэтэйхэн болоһон харилсаагаа шийдхэхэ гэлсэбэ. Тиихэдэ Михайлов хүн бүхэнэй үүргые, дүүргэхэ даабарие хэлэжэ, зажа үгөө.

"Киндор" фирмын хүдэлмэрилэгшэд байһан Китаев Шагланов хоёр Коварскиинда ошожо, милициин хүдэлмэрилэгшэдэй нэрэ хүндые хэрэглэжэ, гэрэй эзэниие газашань гаргаһан байна. Дугаров ВАС-2109 машинаараа Шагланов Китаев хоёрые Коварскиин гэрэй хажууда буулгаад, хүниин 1 сагта тэрэниие абаад гарахадань, гурбулайень шэрэжэ хэлсээтэ газартаа абаашаһан байна. Иигэжэ хүн хулуугдаһан болоно.

Хүниие хулуулга - бэлэн хэрэг бэшэ. Хуулииншье урда хатуугаар харагдадаг. Танигдаагүй хүнүүдые дахаад, хүниин тэгэндэ гэрһээ гараха зон хомор лэ байха зэргэтэй. Харин михайловайхид шадаал ха юм. Милицидэ хүдэлһэн дүршэлтэй, тусхай хубсаһашые үмдэнэн хоёр Буряад Республикын МВД-гэй 6-дахи таһагай даабарьярбди гэхэдээ, Коварскийе болон тэрэнэй хамгые этигүүлжэ шадаа. Пистоледтэй, гарай гэнжэтэй, формотой хоёрто этигэхээр байгаа хаш.

Хулгайлһан хүнөө тэдэнэр Аршаан посёлогтохи ойн захата асаржа буулгаад, гарнуудыень сүлөөлөөд, үгын гү, али эрын хүсэнэй шадалаар туршаа бээ. Михайлов өөрөө Коварскида дүтэлжэ юушьеб хэлээд, хажуу тээшээ ябашоо. Тиихэлээрнь Васильев Китаевһаа пистолет (тэрэмнай Дугаровай) абажа Коварскида дүтэлжэ шагаажэ, пистоледэй шабха татажарһан байна. Ян Коварский унаһан газартаа гансата ами табья.

Васильевта гүйсэдхэгшын үүргэ даалгагдаһан байгаа. Коварскиин ангиин

Энэ гэмтэ ябадал хэхэн арбанай олонхинь гансата баригдажа, хуулиин урда зэмээ амсаад, хэхээлтынгээ болзорые хороожо хуунад. Харин тэрээдэжэ үрдиһэнүүдынь һүүлдэ баригдажа, байгша оной апрелиин эсэс багаар Буряад Республикын Верховно сүүдэй урда зогсоо. Михайлов, Дугаров, Цыдыпов гурбан тэрэниие хүлээжэ байһан харюусалгаһаа айжа, элдэб худал хуурмаг хөөрөөнүүдые ормоглоошье наа, баримтатай, үндэхтэй юумэ хэлэжэ шадаагүй.

1995 оной июниин 1-нэй хүни "Рено", "Тойота-спринтер", "ВАЗ-2109" маркын хүнгэн машинанууд фарануудаараа бэе бээдээ дохёо үгэлсэн байжа, Аршаан посёлок соогуур иишэ тиишээ хүндэлһэн байна. Эдэ машинын нэгэн соо иимэ хөөрэлдөөн гараһан байна. Михайлов: "Энээнээ (Коварскигаа) яхабиди?" - Цыдыпов: "Табья наамнай, бултандамнай аюултай байха" - Харюу: "Тиигээ наа, хуряахал болоо гүбди?" Тиигэжэ Коварскида үнинэй хоро шаратай ябаһан Васильев энэ муухай хэрэг гүйсэдхэхээр тухирагдаһан болоно бшуу.

Судебно-психологическа шалгалтын дүнгөөр хадаа ёһын тэдысэ ударидагша нэрэтэй болоод ябаһан Михайлов (нюуса нэрэнь Гендос), түрүүтэй энэ бүлэг (Васильев, Китаев, Дугаров болон бусад) богонихон сагай хугасаа соо нэгэ зорилготойгоор нэгэдэнэн саг зуурын бүлэг гээд харагдаа.

Гэхээзура нэгэ жэл урда сүүдлүүлэгдээд, хэхээлтын газарта нуужа байһан Васильев, Китаев, Шагланов, Усольцев гэгшэдэй сүүдэй шийдхэбэриин (приговорой) хүсэндөө ороһон ушар тэдэнэрэй зэмэтэйе гэршэлээ.

Сүүд Михайлов, Дугаров, Цыдыпов гурбые хэхээхэ тухай шийдхэбэри абахадаа, тус бүхэнэйн ажалай, нуралсалай газарнуудай үгэнэн характеристикэнүүдые, хуулиин наһа гүйсөөгүй үхибүүдтэиень, Дугаров Цыдыпов хоёрой сүүдэй урда түрүүшынхиеэ зогсоһоние, хойшолонтой үбшэнүүдтэиень хараада абаһан байна.

В.НАЙДАНОВА.

Буряад Республикын Верховно сүүдтэ

ДҮРБЭН ЯА-УУД БА НЭГЭ БОЛТРУШКО

Аветесян М.А., Акопян А.Б., Григорян А.В., Меликсетян А.В., Болтрушко А.А., Третьякова Е.А. гэгшэдэй уголовно хэрэг манай республикын Верховно сүүдтэ нара тухай саг соо харагдажа дүүрбэ. Россин Федерациин Уголовно Кодексын гол түлэб нэгэл статьягаар зэмэлүүлэгдэнэн эдэ хүнүүд 1994 оной июнь - ноябрь харанууд соо хамтаржа, айлнуудые дээрэмдэн тоножо, алта, мүнгэ зөөриень, хайн шанартай хубсаһа хунарыень хулуужа абадаг байһанаа баригдаа юм. Армян яһанай дүрбэн хүнтэй ород Болтрушко хамтараа. Третьякова гээшэнь Болтрушкын дүү басаган, Аветесян Мкртычтэй хамтаржа хууһан нэрэтэй байгаа. Сүүдэй үедэ болоһон мурдэлгэ Третьяковагай хулгайда хабаатай бэшэ байһаниие элирүүлээ. Хамтаржа хууһан хүнэйтгөө эд зөөри, хогшол асархада, наймаанайл гэжэ ханадаг байгаа, тиигээдэшье армян яһанай хүбүүдэй сугларжа, өөһэдынгөө хэлэн дээрэ дуугаралсахада, муу ханадаггүй байһан Лена Третьякова хожомынь нэгжэглэжэ эхилээд, Аветесяндаа сохюулһан, зануулһан байха юм.

Зэмэгүй гэжэ тоологдоһон Третьякова Е.А. сүүдэй шийдхэбэрээр сүлөөлэгдэнэн байна. Харин хахад жэлэй турша соо хүнүүдэй гэр байрануудые элдэб хулиган аашаар, мэхэ гохоор тоножо ябаһан бэшэниинь 9-һөө 11 жэл хүрэтэр эрхэ сүлөөгөө хаһагдажа, эд зөөриее хуряалгатайгаар зэмээ амсаха болобо.

Аяар холын Армениһээ ажал бэдэржэ ерэнэн хүйхэрнүүд Буряад орондо тонуул хээд, баяжаха гэжэ

бодоо ха. Тус бүридэн хэхээлтын болзорһоо гадна олохон лэ миллионной яа тохогдоо.

Дээдэ хургуули дүүргэнэн экономист мэргэжэлтэ Григорян Артур Ваняевич жэшээн, ажалладаг байһан газарһаа муу бэшэ характеристикэтэй Арменидэ газарай хүдэлэлгын үедэ дүтынгөө хүнүүдые алдаһаншье наа усалай хойшолонгуудһаа хамгаалжа, хүршэ хүбөөнүүдтээ аргагүй оролдожо туһалһан намтартай байна. Иимэ зоболон зошо үзэнэн аад манай эндэ ерээд, ямаршье зэмэгүй хүнүүдые айлгажа уяжа, буугаар занажэ юумыень хуряажэ ябаһаниинь гайхалтай юм.

Гэртээ байхадаа хургуулида хурахадаашые уран зохиолой номуудые шунажа уншадаг байһан (характеристикэхээнэ) Болтрушко Александр (Хориин аймагай Удинск тосхондо түрэнэн) хара тамхы татадаг муртөө холоһоо ерэнэн хүйхэрнүүдтэй холбоорилдожо хулгайшан болоод, түрмын үүдэ татаба.

Оршуулагшын хабаадалгатайгаар үнгэрэнэн энэ уголовно хэрэгы харалга нилээд унжагайраа, удаан саг соо болоо. Сүүдэй урда хууһан армянууднай түрүүшээр нэшхэлэ нэнгэргүй, убайгүйнүүдэ байгаа бэлэй. Тииһээр хэхэн гэмтэ ябадалнуудайнгаа балшыса элирхэ бүри номгоржо, һүүлэй һүүлдэ хатайртаһан хонин шэнгэ номгонууд болошоо лэн. Тээд ямаршье үндэнэ яһанай гү, али зиндаагай хүнүүд хуулиин урда аб адлинууд ааб даа.

В.ТОКТОХОЕВА, арадай заседатель.